

Inventaris
secretarie-archief
gemeente Oldenzaal
1918-1950

Colofon

Deze inventaris is samengesteld door de firma DOXsupport, projectbureau voor documentaire ondersteuning en consultancy in opdracht van de gemeente Oldenzaal.

Tekst en samenstelling:
Erich Stapersma Basc, DOXsupport

Met dank aan:
Jos Oude Essink Nijhuis, beleidsmedewerker stadsarchief

Omslagfoto

Veemarkt op het Burgemeester Vos de Waelplein (thans Ganzenmarkt). Op de achtergrond de muziekkoepel en het 17^e eeuwse huis van med. doctor Guillaume Landreben Michgorius, 1934.

Citeertitel

De citeertitel ten behoeve van publicaties van deze inventaris is: *Inventaris secretarie-archief gemeente Oldenzaal 1918-1950*.

november 2012

Voorwoord

Het is mij een genoegen om u namens de gemeente Oldenzaal de inventarissen van ons stadsarchief over de periode 1918 tot en met 1989 te presenteren. Met behulp van deze inventarissen is het archief over genoemde periode optimaal toegankelijk gemaakt.

Het archief van de stad Oldenzaal is van 1296 tot en met 1917 voorzien van meerdere beschrijvende inventarissen. Deze inventarissen zijn in de jaren '30 van de vorige eeuw opgemaakt door onder andere dr. W.J. Formsma en oud-gemeentesecretaris B.H. Hommen. Daarmee is de Oldenzaalse cultuurhistorie meer inzichtelijk geworden.

Met de inwerkingtreding van de Archiefwet 1995 is de overbrengingstermijn van archiefbescheiden die voor bewaring in aanmerking komen in verband met de openbaarheid van de archieven verkort van 50 naar 20 jaar waardoor deze archieven sneller moeten worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Hierdoor is het inventarisatieproject in een stroomversnelling geraakt en heeft het college besloten hiervoor financiële middelen beschikbaar te stellen. Vanaf 2006 is voortvarend gewerkt door de firma DOXsupport aan dit inventarisatieproject onder supervisie van de afdeling Informatie en Ondersteuning, team Docin. Uiteindelijk is daarmee het archief tot en met 1989 volledig geïnventariseerd. Een mooi resultaat dat ten goede komt aan de transparantie van de lokale overheid en het historisch onderzoek.

Hiermee is in eerste instantie voldaan aan de wettelijke verplichting. Maar genoemde inventarissen bieden ook een blik in het verleden van onze voorouders. Onderwerpen als Oldenzaal in de tweede wereldoorlog, de annexatie van Noord- en Zuid-Berghuizen, de grootschalige sloopactiviteiten in de oude binnenstad in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw, het fantasie-project Terra Luna enzovoort zijn belangrijke items uit de afgelopen eeuw.

Deze beschrijvende inventarissen zullen onmiskenbaar een bijdrage leveren aan de historie van onze stad.

Drs. Hennie W. van Rinsum
Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Oldenzaal, november 2012

Inhoudsopgave

Geschiedenis van de organisatie	1
De geschiedenis van de gemeente.....	1
De geschiedenis van het gemeentebestuur.....	5
Geschiedenis van het archief.....	7
Verantwoording bewerking.....	9
Aanwijzingen voor de gebruiker	11
Openbaarheid.....	12
1. Organisatie.....	13
1.1 Ontwikkeling van de gemeente	13
1.2 Bezoeken van het hoger gezag.....	13
1.3 Eigendom en bezit.....	13
1.4 Financiën	14
1.5 Verkiezingen	16
1.6 Lichamen, instellingen en functionarissen.....	17
1.6.1 Algemeen.....	17
1.6.2 Gemeenteraad.....	17
1.6.3 Commissies	19
1.6.4 College van burgemeester en wethouders.....	19
1.6.5 Burgemeester	20
1.6.6 Overige lichamen en functionarissen	20
1.7 Diensten en bedrijven.....	21
1.7.1 Algemeen.....	21
1.7.2 Levensmiddelenbedrijf.....	21
1.7.3 Gas-, water- en elektriciteitsbedrijf	21
1.7.4 Reinigingsdienst en Openbare Werken.....	22
1.7.5 Grondbedrijf.....	22
1.7.6 Slachthuis en keuringsdienst voor vee en vlees	22
1.8 Bestuur- en beheershandelingen	22
1.9 Wetten in algemene zin	23
1.10 Statistische opgaven	23
2. Personeel	25
2.1 Rechtspositieregelingen	25
2.2 Bezoldigingsaangelegenheden	25
2.3 Personeelsdossiers	25
2.4 Overige personele aangelegenheden	26
3. Taakuitvoering.....	29
3.1 Eigendom en bezit.....	29
3.2 Belastingen	29
3.3 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.....	30
3.3.1 Ruimtelijke ordening	30
3.3.2 Volkshuisvesting	30
3.4 Openbare orde.....	31
3.4.1 Verordeningen	31
3.4.2 Aangelegenheden betreffende (verstoring van) de openbare orde	32
3.4.3 Vuurwapens.....	32
3.4.4 Woonwagens	33
3.4.5 Maatregelen t.o.v. vreemdelingen en Nederlanders	33
3.4.6 Bevolking en burgerlijke stand.....	33

3.5	Openbare zedelijkheid.....	35
3.5.1	Verkoop van sterke drank.....	35
3.5.2	Onzedelijk gedrag.....	35
3.5.3	Dierenbescherming.....	35
3.6	Openbare gezondheid.....	36
3.6.1	Volksgezondheid.....	36
3.6.2	Keuring van waren.....	36
3.6.3	Slachten van dieren.....	37
3.6.4	Destructie van vlees.....	37
3.6.5	Besmettelijke ziekten.....	37
3.6.6	Begraven en begraafplaatsen.....	37
3.7	Milieu-aangelegenheden.....	37
3.8	Openbare veiligheid.....	38
3.8.1	Rampenbestrijding.....	38
3.8.2	Brandweer.....	38
3.8.3	Luchtbeschermingsdienst.....	38
3.8.4	Evacuatie.....	38
3.9	Waterstaat.....	38
3.10	Verkeer en vervoer.....	39
3.10.1	Algemeen.....	39
3.10.2	Wegen- en verkeersvoorzieningen.....	39
3.10.3	Verkeersmaatregelen en -onthefingen.....	39
3.10.4	Openbaar vervoer.....	40
3.10.5	Spoor- en tramwegen.....	40
3.10.6	Vaarwegen.....	40
3.10.7	Luchtverkeer.....	40
3.10.8	Post, telegraaf, telefoon en radio(distributie).....	41
3.11	Economische aangelegenheden.....	41
3.11.1	Landbouw, handel, nijverheid en industrie.....	41
3.11.2	Markten en kermissen.....	41
3.11.3	Geldwezen.....	41
3.11.4	Distributie van goederen.....	42
3.11.5	Jacht en visserij.....	42
3.12	Arbeid.....	42
3.12.1	Arbeidsverhouding en arbeidsomstandigheden.....	42
3.12.2	Werkgelegenheid en bestrijding werkloosheid.....	43
3.13	Maatschappelijke steun.....	44
3.13.1	Armenzorg.....	44
3.13.2	Instelling van weldadigheid en liefdadigheid.....	45
3.13.3	Steun aan werklozen.....	45
3.13.4	Steun aan militairen.....	46
3.13.5	Steun aan vluchtelingen en oorlogsslachtoffers.....	46
3.13.6	Winterhulp en Nederlandse Volksdienst (NVD).....	46
3.13.7	Steun aan overige getroffen en.....	47
3.14	Onderwijs.....	47
3.14.1	Algemeen.....	47
3.14.2	Kleuteronderwijs.....	48
3.14.3	Lager onderwijs.....	48
3.14.4	Voortgezet onderwijs.....	48
3.14.5	Hoger onderwijs.....	49
3.14.6	Schoolverzuim.....	49
3.14.7	Schoolgebouwen.....	49
3.14.8	Onderwijzend personeel.....	49
3.14.9	(Rijks)vergoedingen.....	50
3.15	Cultuur.....	50
3.16	Monumenten.....	50
3.17	Natuurschoon.....	50
3.18	Koninklijke onderscheidingen.....	50

3.19 Feesten, plechtigheden en herdenkingen	51
3.20 Historie.....	51
3.21 Religie.....	51
3.22 Landsverdediging	51
3.22.1 Algemeen.....	51
3.22.1 Dienstplicht	52
3.22.3 Invordering en inkwartiering	52
3.23 Justitie.....	52
Bijlagen.....	55
Bijlage 1: Namenlijst bestuurders.....	57
Bijlage 2: Burgelijke stand.....	61
Bijlage 3: Kaart waterleidingen 1898.....	63

Geschiedenis van de organisatie

De geschiedenis van de gemeente

Twente is gelegen tussen de Overijsselse heuvelrug en de Duitse grens. De afwisseling van agrarische gronden, bossen en natuurgebieden bepaalde jarenlang het karakter van het Twentse landschap. Oldenzaal ligt in het oosten van Twente op circa 15 kilometer van de Duitse grens en wordt na Deventer beschouwd als de oudste stad van Overijssel. Rond het jaar 1000 was Oldenzaal het belangrijkste centrum van Twente op het gebied van godsdienst, bestuur en rechtspraak. In de periode van het interbellum was Oldenzaal 230 hectare groot.

Oldenzaal was in die tijd een klein stadje, waarvan - op enkele uitzonderingen na - de meeste huizen nog "binnen de wallen" stonden. De oude middeleeuwse grachten en vestingmuren waren nog gedeeltelijk aanwezig. Het was een plaatsje met huizen voorzien van grote schuurdeuren en houten gevels, de straten geplaveid met grote veldkeien. Alleen hoofdstraten, dat wil zeggen de straten die de verbinding vormden tussen de drie stadspoorten (Bisschopspoort, Deurningerpoot en Steenpoort) werden 's avonds verlicht met grote olielantaarns die aan touwen hingen die van gevel tot gevel gespannen waren.

Luchtfoto Oldenzaal 1948

De bevolking van Oldenzaal is overwegend katholiek. Van oudsher wordt er reeds gesproken van het "Roomse" Oldenzaal. In 1880 had Oldenzaal 3.884 inwoners. De daarop volgende periode nam de bevolking aanmerkelijk toe tot 8.006 (1920). Op 23 januari 1931 werd de 10.000e inwoner geboren namelijk Suzanna Oude Loohuis. Daarna steeg de bevolking tot 10.791 (1940) en 13.281 (1950).

De grote uitbreiding van industrie en bedrijven, die de oude huisnijverheid geheel had doen verdwijnen, deed de trek van het platteland naar de stad enorm toenemen en had een aanwas van de bevolking tot gevolg, waardoor uitbreiding van woonruimte noodzakelijk werd. Er was dringend behoefte aan goede en betaalbare woningen ter bestrijding van de woningnood. Hierdoor nam aan het eind van de 19^e eeuw de woningbouw toe, mede door de oprichting van de woningbouwverenigingen "Openbaar Belang" (1906) waarvan Gelderman een der initiatiefnemers was en "St. Joseph" (1920). In het midden van de jaren twintig ging de gemeente Oldenzaal zelf ook tot woningbouw over. In de periode 1920-1930 nam het aantal woningen toe met 668 woningen. Rond deze tijd tekende zich een zekere indeling van de stad af, dat wil zeggen het zuidelijk deel (gelegen tussen de stadskern en de spoorweg) was bebouwd met een groot aantal (semi-)middenstandswoningen, terwijl het noordelijk deel evenals ten zuiden van de spoorweg, voornamelijk bestond uit arbeiderswoningen. In 1955 kon Oldenzaal zich verder uitbreiden door een grenswijziging met de gemeente Losser waardoor de gemeente in omvang toenam tot 1.510 hectare.

Het belangrijkste middel van bestaan in Twente was van oudsher de landbouw. Vanwege onvruchtbare zandgronden en geringe bedrijfsgrootte leverde dit voor de meeste inwoners een karig bestaan op. Daarnaast en in aanvulling daarop werd linnen gefabriceerd van eigen geteeld vlas en werd garen gespind en doeken geweven door thuiswerkers. In eerste instantie voor eigen gebruik later in opdracht van kooplui. Door de intrede van de stoommachine werd een omschakeling gemaakt van huisnijverheid naar fabrieksnijverheid. Het was de familie Gelderman die in belangrijke mate heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de textielindustrie in Oldenzaal. Eerst door middel van handweverij, later door middel van stoom. In 1861 bouwde H.P. Gelderman een stoomkatoenweverij aan de Enschedesestraat en in 1862 samen met Stork en Eekhout een stoomspinnerij aan de Bentheimerstraat. Gelijk met de bouw van beide fabrieken werd ook begonnen met de aanleg van een spoorweg die in 1865 gereed kwam.

© Gemeente Oldenzaal

Fabrieken van de firma Molkenboer aan de Zuidwal 1935

De achterliggende gedachte was dat door de aanleg van deze spoorlijn de textielindustrie tot grote bloei kon komen door de aanvoer (steenkolen) en afvoer (textielproducten) te laten plaatsvinden over deze spoorlijn. In 1920 werkten er 1.450 werknemers bij Gelderman, in 1930 1.600. Voor de tweede

wereldoorlog liep dit aantal op tot ongeveer 2.000. In 1943 werd Gelderman vanwege het achterwege blijven van grondstoffen en omdat veel arbeiders te werk werden gesteld in Duitsland, gesloten. In 1945 werd de fabriek weer geopend en werd op volle kracht verder gedraaid. Naast Gelderman waren er nog enkele anderen die voor de textielindustrie in Oldenzaal van betekenis waren, zij het in mindere mate, waarvan de belangrijkste waren J.H. Molkenboer jr. en S.I. Zwartz. Het relatief kleine grondoppervlak van de gemeente Oldenzaal betekende dat de bedrijven een geringe mogelijkheid tot uitbreiding hadden. Pas na de grenswijziging van 1955 ontstonden er voor bedrijven uitbreidingsmogelijkheden en was er plaats voor nieuwe bedrijven.

In 1918 kwam een einde aan de eerste wereldoorlog. Vanwege de neutraliteit kwam Nederland deze oorlog ongeschonden door. Niettemin ging de eerste wereldoorlog niet geheel aan Oldenzaal voorbij. In december 1918 werd door het Russisch Comité voor Krijgsgevangenen een 14-tal Russische krijgsgevangenen naar Oldenzaal gestuurd met de bedoeling daar werk te zoeken. De mannen werden door de burgemeester per ommegaande teruggestuurd naar Rotterdam omdat er al Russische krijgsgevangenen uit Duitsland in Oldenzaal aanwezig waren en er voor de overige geen werk te vinden was. In januari 1919 arriveerden er ongeveer 1.600 Italianen. In maart 1919 verbleven er in Oldenzaal Franse, Belgische, Engelse, Russische, Italiaanse, Portugese en Servische militairen. De gemeente gaf voor de verzorging 11.600 gulden uit. In november-december van datzelfde jaar waren er in totaal 2.131 militairen van voornoemde nationaliteiten. Velen waren invalide, ziek of verzwakt. Het Oldenzaalse Rode Kruis, de gemeente en ook vele particulieren verleenden hierbij hulp.

Oldenzaal was een grensgemeente. Dat betekende dat er ook wel eens hoog bezoek de gemeente aandeed, alhoewel de burgerij daar niet altijd veel van merkte. Op 5 september 1919 kwam de gemalin van ex-Kroonprins Wilhelm van Duitsland op het station aan. Zij reisde in een salonwagen, die zou worden afgekoppeld en pas de volgende dag verder zou reizen. Nieuwsgierigen dienden op afstand gehouden te worden, de stationsrestaurant werd gevraagd een maaltijd te serveren voor zes personen en vijf manschappen. De maaltijd diende te bestaan uit soep, vis (bijvoorbeeld tong), vlees en dessert. Rode en witte wijn werd bij de maaltijd geserveerd, de manschappen kregen bier. Op 2 maart 1923 arriveerde de Koning van Zweden per trein, op 27 september 1927 de President van Liberia met echtgenote, twee zoons en een dochter. Ook de koningin van Nederland deed regelmatig Oldenzaal aan (op doorreis). Op 30 augustus 1927 stond de trein met de koninklijke familie op het perron in Oldenzaal. Kommies Verificateur H.F. van der Meer van de Inspectie Directe Belastingen, Invoerrechten en Accijnzen stond stokstijf met zijn gezicht naar de trein gekeerd, terwijl Koningin Wilhelmina en Prinses Juliana voor de ramen stonden. "De genoemde ambtenaar ging voorbij zonder een enkele groet en deed, alsof hij de familie niet zag" aldus een brief van de burgemeester aan de Inspecteur der Directe Belastingen.....

Er voltrokken zich een aantal gebeurtenissen die de Oldenzaalse gemeenschap deed opschrikken.

In 1925 werd Oldenzaal min of meer getroffen door de beruchte cycloon, die ook Borculo bijna geheel verwoestte. Meerdere gebouwen in de stad leden schade, maar vooral bomen en houtgewas buiten de kom van de gemeente werden onherstelbaar beschadigd. Ook de Plechelmustoren had van de cycloon de lijden. De torenspits werd geweldig gehavend en verloor een massa leien. Bij het herstel in 1926 werd tevens een nieuwe torenhaan plaatst, die de oude van 500 jaar oud verving.

Een andere ramp voltrok zich op 30 december 1948. Een grote brand brak 's avonds om 18.00 uur uit en legde 10 woningen genoemd "de tien geboden" aan de Bisschop Balderikstraat volledig in de as. Er vielen geen slachtoffers, maar de schade voor de gezinnen was enorm. Complete inboedels waren verloren gegaan. Er kwamen reacties en concrete hulp uit het hele land. Een kachel kwam uit Arnhem, kinderkleertjes en een damesmantel uit Amsterdam, vijftig ledikanten met matrassen en dekens van vliegveld Twente, in Haarlem, Heemstede, Tilburg en Amsterdam werden inzamelingsacties op touw gezet.

Maar het was niet allemaal kommer en kwel. Er waren gebeurtenissen die aanzetten tot vreugde.

Op 23 juli 1927 keerde vliegenier en gezagvoerder J.B. Scholte terug van de eerste passagiersvlucht naar Nederlands Indië. Ter gelegenheid hiervan werd hem door het gemeentebestuur van Enschede een zilveren legpenning uitgereikt. De gemeente Oldenzaal ontving een bronzen afslag daar de heer Scholte in Oldenzaal geboren was.

De jaren voor de tweede wereldoorlog stonden in het teken van de crisis. Oldenzaal kende niet alleen werkloosheid maar ook uitsluiting. Als er in Twente gestaakt werd en men niet binnen een bepaalde tijd het werk hervatte, werden andere fabrieken ook gesloten. Dat hadden de fabrikanten zo onderling afgesproken en dat legde een zware morele druk op de stakende arbeiders. Honderden Oldenzaalse gezinnen moesten naar de steun of kregen een kleine bijdrage van de vakbond of van de Sint Vincentiusvereniging. Vele gezinnen betrokken één woning om de kosten te drukken. Grote ellende en armoede heersten er. Tientallen huizen aan de Bleekstraat en de Bentheimerstraat stonden leeg omdat men de huur niet meer kon betalen. In 1932 werd er een Crisiscomité ingesteld. Honderden mannen moesten "stempelen" dat wil zeggen een stempel halen in het gebouwen van Openbare Werken. Daarmee ging men zwartwerken tegen. In 1935 vroegen 400 werkloze Oldenzalers steun aan.

Vijf jaar later was de politieke situatie in Europa zeer gespannen. Na de inval in Polen in 1939, werd de algehele mobilisatie afgekondigd, die tal van Oldenzalers voor de dienst opriep. Het was het voorspel van een drama dat vijf jaar lang zou duren. Op 10 mei 1940 vielen Hitlers troepen Nederland binnen. 's Morgens om half vier kwamen soldaten via Denekamp en de Poppe Oldenzaal in. Omdat de rondweg om Oldenzaal nog niet gereed was, waren de vijandelijke troepen genoodzaakt dwars door Oldenzaal te trekken. Drie Oldenzalers sneuvelden in die eerste meidagen. De oorlog en bezetting van Nederland was een feit.

Het eerste halfjaar verliep rustig in Oldenzaal en van de oorlog was weinig te merken. Niettemin kwamen er in de loop van de tijd kleine "ongemakken". De levensmiddelenvoorziening kwam al snel onder druk te staan, voedsel en andere producten kwamen op de bon, in 1941 werd het persoonsbewijs ingevoerd, er kwam een rijverbod om benzine uit te sparen, 's nachts moet er verduistering plaatsvinden enz.

Een van de ergste terreurdaden was echter het registreren, isoleren, oppakken en wegvoeren van de Joodse bevolking. Oldenzaal telde voor de oorlog zo'n 80 Joodse ingezetenen. In de eerste maanden na de inval werden al beperkende bepalingen voor joden ingevoerd. De bewegingsvrijheid van deze bevolkingsgroep werd hoe langer hoe meer ingeperkt. Sommigen voelden het onheil al aankomen, verkochten hun have en goed en vertrokken naar Zuid-Amerika. Van de Joodse inwoners van Oldenzaal vonden 58 de dood in de vernietigingskampen. Na de oorlog was er geen Joodse gemeenschap meer. Het is symbolisch dat in de jaren '60 de synagoge moest wijken voor de bouw van het nieuwe gemeentehuis.

Maar ook niet-Joodse burgers troffen het lot van gevangenschap. Burgemeester Bloemen werd uit zijn ambt gezet en opgevolgd door de NSB burgemeester Weustink. De laatste was al sinds november 1941 in functie als waarnemend burgemeester. In de periode 1941 tot midden 1945 werd de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders buitenspel gezet. De NSB-burgemeester nam voornoemde taken waar. Op 2e Paasdag (2 april) 1945 werd de stad bevrijd door de Guards van het tweede Britse leger. In mei 1945 hervatte de heer Bloemen zijn ambt. Oldenzaal was materieel gezien redelijk ongeschonden de oorlog doorgekomen. Niettemin waren er na het opmaken van de balans vele slachtoffers te betreuren: 58 Joodse medeburgers, 3 gesneuvelden, 18 overige burgers en 2 vermisten. Dit heeft flinke gaten geslagen in de kleine gemeenschap.

Engelse tank in de Steenstraat 2 april 1945 (Jan Verhaag)

De eerste jaren na de oorlog kenmerkten zich voor Oldenzaal niet alleen door een enorme energie-ontplooiing, maar ook door een opgewektheid en levenslust, waarvan grote algemene feesten de exponenten waren en de uitlaat voor alles wat men vijf jaar had ondergaan en opgekropt. Op het eerste koninginnefeest op 31 augustus 1945 werd een grandioze optocht gehouden, die een weergave was van alles wat zich in de tweede wereldoorlog had afgespeeld. In 1946 werd het eerste bevrijdingsfeest gevierd. In 1949 werd maar liefst tien dagen gevierd omdat Oldenzaal in 1049 het marktrecht en in 1249 stadsrechten had verkregen. Oldenzaal was in miniatuur nagebouwd, door de Oldenzaalse straten trok een historische optocht en er was een tentoonstelling georganiseerd met bezittingen van de oudheidkamer, stadsarchief en particulieren.

In deze naoorlogse jaren begon Oldenzaal uit te groeien tot een moderne stad.

De geschiedenis van het gemeentebestuur

Het algemeen bestuur van de gemeente Oldenzaal werd gevormd door de Raad. Het dagelijks bestuur bestond het uit college van burgemeester en wethouders, waarbij de wethouders waren gekozen uit de raad. De burgemeester zat het college voor. In 1923 werd het eerste vrouwelijke raadslid gekozen, mevrouw A.W. Banning. In de oorlogsjaren veranderden de bestuurlijke verhoudingen: in de periode 1941 tot midden 1945 werd de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders buitenspel gezet. De NSB-burgemeester nam voornoemde taken waar.

Het gemeentelijk apparaat was in de vooroorlogse jaren ondergebracht in het raadhuis aan de Kerkstraat 9. Thans is dit pand o.a. in gebruik als makelaarskantoor en muziekschool. Het raadhuis is tot 1967 in gebruik geweest.

Het ambtelijke apparaat was in de eerste helft van de jaren '30 verdeeld in een secretarie en enige diensten en bedrijven.

De secretarie was ingedeeld in drie afdelingen. Grofweg waren de taken als volgt verdeeld: de 1^e afdeling hield zich bezig met de uitvoering van diverse bijzondere wetten, de 2^e afdeling was belast met burgerlijke stand, bevolking, onderwijs, woonwagenzaken, steunverlening en werkverschaffing. De 3^e afdeling tenslotte hield zich bezig met de financiële administratie en de financiële controle. Om een beeld te geven van de omvang van het personeelsbestand: begin jaren '30 bestond het personeel van de secretarie uit een gemeentesecretaris en acht ambtenaren. In de loop van de jaren breidde het personeelsbestand zich verder uit en werd de ruimte in het stadhuis te klein. Daarom werd in 1935 de 3^e afdeling overgeplaatst naar het gebouw van Openbare Werken aan het St. Plechelmusplein. Het kantoor van de ontvanger was eveneens in het gebouw van Openbare Werken gevestigd.

Voor het uitvoeren van enkele bijzondere taken waren er enige diensten en bedrijven. Voor de energievoorziening was er het Gas-, waterleiding- en elektriciteitsbedrijf. Daarnaast functioneerde er de Vleskeuringsdienst, het Slachthuisbedrijf, de Gemeentepolitie, de Brandweer en de Dienst Openbare Werken.

Voormalige synagoge met links het badhuis in gebruik als opslag voor openbare werken 1954

Niet onvermeld mag worden gelaten het gemeentewapen. In 1819 stelde de Hoge Raad van Adel het wapen als volgt vast: "...een schild van lazuur (blauw) beladen met een kruis van goud (geel), in de bovenste rechterhoek is geplaatst het borstbeeld eens Bisschop van goud en gekeerd ter linkerszijde van het Schild. Het schild is gedekt met een Kroon van goud."

Stadswapen op oude raadhuis

Geschiedenis van het archief

Het Rubrieken Archief Gemeente (RAG) 1918-1950 is de schriftelijke neerslag van het secretarie-archief van de gemeente Oldenzaal.

Het archief was vóór 1940 ondergebracht op de zolder van het raadhuis aan de Kerkstraat 9. In 1927 is in het kader van een verbouwing ter plaatse een nieuwe archiefruimte op de begane grond ingericht. Deze ruimte werd voor een deel gebruikt voor het bewerken van het archief over de periode 1811-1917, een ander deel werd gebruikt voor het plaatsen van het archief dat vanaf 1918 werd gevormd.

In 1932 worden plannen gemaakt voor het inrichten van een brandvrije archiefbewaarplaats. Vanwege de ongunstige toestand van de gemeentefinanciën, wordt de realisatie voorlopig achterwege gelaten. Het duurde tot 1936, voordat de raad besloot voor de inrichting van een brandvrije archiefbewaarplaats in de kelder onder het raadhuis een bedrag uit te trekken van fl. 4.000,-. Bij deze verbouwing wordt een vloer gelegd, de muren worden met vochtwerende middelen bewerkt, elektrische lichtleidingen worden gelegd en de toegangsdeur wordt vervangen door een brandvrije deur. De inrichting geschiedt door middel van stalen stellingen. Een jaar later - in 1937 - wordt geconstateerd dat de nieuw ingerichte archiefbewaarplaats een te hoog vochtgehalte heeft. De oorzaak ligt in het feit dat de muren onder de grond van zachte steen gemaakt zijn, hetgeen vochtotrekking tot gevolg heeft. Daarnaast is de bestrating rond het stadhuis in zeer slechte en onooglijke staat waardoor hemelwater de grond in loopt en door de muren dringt. Een oplossing wordt gevonden in het aanbrengen van een extra binnenwerkse waterdichte muur en het aanleggen van een drainage. Daarbij wordt een nieuwe riolering aangelegd om het drainagewater af te voeren.

In 1940 werd, om de archiefkelder tegen de gevolgen van eventuele luchtaanvallen te beveiligen, een gewapend-betondek van 15 centimeter dik van waterdicht materiaal aangebracht. Na het gereedkomen van deze voorziening, is het restant van het archief dat vanaf 1918 is gevormd en dat zich nog op de zolder bevond, in deze ruimte ondergebracht.

Na de bouw in 1967 van het nieuwe gemeentehuis aan de Ganzenmarkt 1 is het archief aldaar geplaatst in de daartoe wettelijk aangewezen archiefbewaarplaats.

Het archief is vanaf 1918 volgens een rubriekensysteem geordend, waarbij vanaf 1941 een verkort rubriekensysteem is ingevoerd. Elk jaar werden de rubrieken afgesloten en werd er in een tafel vermeld wat de inhoud van elke rubriek was. Door verandering van inzicht en door het te groot worden van enkele rubrieken, waardoor ze opgesplitst werden, waren stukken moeilijker terug te vinden. Door de inconsequente plaatsing was het mogelijk dat stukken, die betrekking hadden op een bepaalde zaak in twee of meer rubrieken werden opgeborgen.

Daarnaast waren de notulen van de gemeenteraad, de besluiten van het college van burgemeester en wethouders en de financiële bescheiden samengevoegd tot chronologische series.

Het gereedkomen van de archiefruimte in 1927 was tevens aanleiding om de ordening van de stukken te verbeteren en de opberging doelmatiger te laten geschieden. In 1931 wordt een uitgebreide - voorlopige -

lijst van de in het archief aanwezige stukken naar de provinciaal inspecteur gestuurd. Een definitieve zal de eerste tijd niet worden toegezonden, vanwege ziekte van de secretaris.

In 1936 wordt een plan van ordening van het archief naar de Archiefinspectie gestuurd. Hierbij worden deels niet gehechte dossiers gevormd volgens de code van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) maar worden ook nog stukken chronologisch opgeborgen onder de noemer "stukken van algemene aard". De inspecteur complimenteert de secretaris met de opzet van de het archief en spreekt zijn waardering uit over de zorgvuldigheid en nauwkeurigheid waarmee het werk is verricht.

Raadhuis Kerkstraat 9 omstreeks 1900

In 1942 wordt het plan opgevat om per 1 januari 1943 aansluiting te zoeken bij het Registratuur-bureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om zodoende over te gaan tot invoering van het registratuurstelsel (zaaksgewijze ordening van dossiers). Door het gebrek aan grondstoffen bij de leverancier Samson NV kan deze geen hangmappen, hangijzers, verwijzingsbladen en afscheidingskarton genoeg leveren. Daarom wordt de overstap naar het registratuurstelsel voorlopig in de ijskast gezet.

Het archief is in de loop der jaren gedeeltelijk geschoond. Het betreft hier met name de financiële bescheiden. Verdere opschoning van het archief heeft vrijwel niet plaatsgevonden.

Voor het beheer van de gemeentelijke archieven is op 22 oktober 1920 een Archiefverordening vastgesteld, waarin zaken worden geregeld als de bewaring van de diverse archieven, de

verantwoordelijkheid voor het beheer, het raadplegen van dossiers uit de archieven, het maken van reproducties alsmede het stellen van regels voor het uitlenen en gebruik van archiefbescheiden en zeldzame boek- en plaatwerken. Tenslotte worden in de verordening enige zaken benoemd betreffende de bevordering van de veiligheid van de archiefbewaarkaats (destijds "lokale" genoemd) zoals licht, ontbrandbare stoffen, vocht, roken en brandblusmiddelen.

Het archief is op 31 december 1950 afgesloten, omdat met ingang van 1951 is overgegaan van het rubriekenstelsel naar een stelsel van classificatienummers waarbij de zogenaamde "zaaksgewijze ordening" als uitgangspunt is genomen, zoals opgezet door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Verantwoording bewerking

Medio 1986 worden de eerste gesprekken gevoerd met de Stichting Archiefverzorging te Den Haag over een inventarisatie van het archief. Deze stichting werkte met name met jonge archivariessen die een opleiding aan de Rijksarchiefschool hebben afgerond.

In november 1987 wordt een overeenkomst gesloten tussen de Stichting Archiefverzorging en het gemeentebestuur, waarbij de stichting het archief in z'n geheel zal schonen, toegankelijk maken en inventariseren. De stichting verplicht zich het project vóór 1 oktober 1988 te hebben voltooid. Namens de stichting voert een archivaris de werkzaamheden uit.

Op 14 oktober 1988 schrijft de Stichting Archiefverzorging dat de gestelde termijn, waarbinnen de inventarisatie van het archief had moeten zijn voltooid, door onverwachte tegenslagen zal worden overschreden. Voor de laatste bewerking, collationering, het nakijken van de drukproeven en de definitieve nummervolgorde zijn nog vier werkdagen extra nodig.

Op 14 december 1988 wordt telefonisch contact gezocht met de voorzitter van de Stichting Archiefverzorging, omtrent de stand van zaken met betrekking tot de inventaris. Naar dan bleek, heeft de betrokken archivaris de inventaris verzonden als postpakket vanuit zijn/haar woonplaats naar de gemeente Oldenzaal. Het postpakket blijkt echter bij de PTT zoek te zijn geraakt en de archivaris heeft geen kopie achtergehouden. Er rest de Stichting Archiefverzorging niets anders dan een nieuwe inventaris te vervaardigen welke op toezegging van de voorzitter van de stichting op 16 januari gereed zal zijn. Op 20 februari 1989 worden drie hoofdstukken van in totaal vijftien ontvangen. Op 30 maart 1989 wordt uiteindelijk de concept-inventaris per koeriersdienst bij de gemeente Oldenzaal afgeleverd.

Afgesproken was, dat het fysieke omzetten van het archief zou gebeuren door een medewerker in het kader van het Jeugdwerkgarantieplan (JWG). Tijdens het ompakken van de oude naar de nieuwe nummering rezen wederom problemen. Niet alleen correspondeerden bepaalde dossiernummers niet met de nummers in de inventaris, tevens lagen er nog 7,5 meter losse archiefstukken welke hadden moeten worden opgenomen in de concept inventaris.

Op 11 april 1989 vindt er overleg plaats tussen de voorzitter van de stichting en twee ambtelijk medewerkers van de gemeente over de ontstane problematiek. Hierbij worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- De conceptinventaris is incompleet vanwege de nog losliggende 7,5 meter niet geïntariseerde stukken.
- Er moeten nog veel redactionele wijzigingen worden aangebracht in de inventaris.
- Bepaalde stukken kunnen op het oude volgnummer niet teruggevonden worden.
- Verordeningen blijken niet te zijn geïntariseerd en zijn daardoor bij de omzetting vrijwel niet terug te vinden.
- In twee dagen tijd kan de Stichting Archiefverzorging niet de inventaris, de index op de tafels en de vernietigingslijst controleren alsmede de losliggende archiefstukken inventariseren en tussenvoegen.

Op 25 april 1989 besluit het bestuur van de Stichting Archiefverzorging dat de werkzaamheden zullen worden hersteld en afgerond door een andere archivaris. De stichting meldt per brief van 31 augustus

1989 dat de problematiek rond de inventarisatie door de inzet van de de nieuwe archivaris tot volle tevredenheid is opgelost.

Wederom wordt een JWG-kraacht ingeschakeld en wederom worden er in het kader van de omzetting door medewerkers onvolkomenheden geconstateerd. Complete inventarisnummers blijken te ontbreken, van een logische volgorde van de stukken binnen de inventaris was geen sprake, er bleken stukken bij andere hoofdstukken te zijn geplaatst en er was nog steeds sprake van losliggende stukken. Daarnaast werd geconstateerd dat voor vernietiging vatbare stukken niet zijn verwijderd, hetgeen een extra ballast vormt voor de te behouden archivalia. In december 1989 wordt over deze - nieuwe - problematiek contact opgenomen met de Stichting Archiefverzorging.

Op 20 april 1990 brengt een bestuurslid van de Stichting Archiefverzorging, een bezoek aan de gemeente Oldenzaal om over de problematiek te spreken. Afgesproken wordt dat er wederom een nieuwe archivaris aan het project zal gaan werken. Deze zal de geconstateerde tekortkomingen opheffen en zorgen voor een deugdelijke, definitieve inventaris.

Ondanks alle goede bedoelingen heeft de Stichting Archiefverzorging uiteindelijk niet kunnen voldoen aan het verwachtingspatroon van de gemeente Oldenzaal. Daarmee is deze langslappende kwestie beëindigd.

Tijdens de bewerking is 10 strekkende meter vernietigd. De selectie heeft plaats gevonden op basis van de "Handleiding vernietiging archiefbescheiden (inter-)gemeentelijke organen", de zogenaamde vernietigingslijst, zoals die in 1983 is vastgesteld door het toenmalige Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC). In geval van twijfel, zijn de stukken, waarvan men voornemens was deze te vernietigen, door een gemeentelijke archiefmedewerker beoordeeld. Van de vernietigde stukken is een vernietigingslijst opgesteld.

In 2007 wordt de firma DOXsupport, gevestigd te Oosthuizen, ingeschakeld om de inventaris, die nog steeds de status heeft van concept, in zijn geheel af te werken. Namens DOXSupport wordt de heer E. Stapersma belast met dit project.

Tijdens de inspectie van het archief worden de volgende onvolkomenheden geconstateerd:

- Iedere archiefmap heeft een dubbele nummering. Het oude nummer van voor de bewerking en het nieuwe (voorlopige) nummer. Uit steekproeven is gebleken dat de nummering van de archiefmappen in een groot aantal gevallen niet correspondeert met de nummering in de inventaris. Er zit een verspringing in van veelal één nummer.
- Van een logische volgorde van de hoofdstukken van de inventaris is geen sprake. Waarschijnlijk doordat meerdere personen aan de inventaris hebben gewerkt zit er geen constante, logische lijn in de inventaris.
- Uit steekproeven is gebleken dat in een aantal gevallen de jaartallen niet corresponderen met de inhoud van de archiefmap. Daar waar dit is geconstateerd, heeft een correctie plaats gevonden. Niet is uit te sluiten dat een aantal dossiers een onjuiste jaartalvermelding hebben.
- Er heeft door de Stichting Archiefverzorging wel vernietiging plaatsgevonden, echter alleen en uitsluitend op dossierniveau. In de te bewaren afgestelde dossiers, zijn de te vernietigen stukken niet verwijderd.
- Aan de materiele verzorging is weinig tot geen aandacht besteed. Archiefmappen zijn niet ontdaan van nietjes, paperclips en andere hechtmiddelen die het papier aantasten. Daarnaast is geen gebruik gemaakt van zuurvrije omslagen en zuurvrije dozen.
- Er stond nog 7,5 meter aan losse stukken, welke nog moesten worden toegevoegd aan de inventaris.

In september 2008 is een start gemaakt met de bewerking van het Rubriekenarchief gemeente. Allereerst zijn de 7,5 meter aan losse stukken in een aparte, voorlopige inventaris geplaatst. Hierdoor werden de stukken toegankelijk gemaakt en werd gelijk een goede opzet gemaakt om deze samen te voegen met de bestaande inventaris. De onlogische opzet van de bestaande inventaris is losgelaten. De indeling en daarmee de opzet van de hoofdstukken is ingrijpend gewijzigd. Daarnaast bevond zich in de oude inventaris als bijlage een onoverzichtelijke transformatietabel van de oude rubrieken (tot 1941) naar de

nieuwe rubrieken (vanaf 1991) en een verwijzing van beide naar de nieuwe (Romeinse) hoofdstukindeling. Deze hele transformatietabel is komen te vervallen. In plaats daarvan is een nieuwe hoofdstukindeling vervaardigd met Arabische nummering.

Nadat de oude inventaris was omgevormd, zijn de 7,5 meter aan losse stukken, welke waren opgenomen in een aparte voorlopige inventaris, geïntegreerd in de nieuwe inventaris. Daarnaast werden nog enkele grootboeken en kasboeken (de laatste voornamelijk uit de oorlogsjaren) aangetroffen. Deze zijn eveneens in de inventaris opgenomen. In september 2009 is de inventaris in concept gereed gekomen. Doordat prioriteit werd gegeven aan de werkzaamheden aan de inventaris van het secretarie-archief 1951-1989, hebben de afrondende werkzaamheden aan deze inventaris enkele jaren stil gelegen. In 2012 is de draad weer opgepakt. De te vernietigen stukken zoals die door de Stichting Archiefverzorging zijn verwijderd uit het archief, waren fysiek nog in de archiefkluis aanwezig. Dit bestand is in zijn geheel nog eens doorgelopen en hieruit zijn 0,5 meter archiefstukken wederom in het te bewaren bestand gevoegd.

Tenslotte zijn de gezinskaarten, register van inwonende personen en het dienstbodenregister in deze inventaris opgenomen, welke in eerste instantie als een aparte serie waren weggezet.

De firma DOXSupport heeft geen opdracht gekregen om het archief, zoals dat door de Stichting Archiefverzorging is bewerkt, na te lopen en daar waar nodig te corrigeren. Niet uit te sluiten is, dat omschrijvingen niet geheel de lading van de archiefmappen dekken. Wel zijn alle archiefmappen voorzien van een definitieve nummering en is per individuele map gecontroleerd of de omschrijving overeenkomt met de fysieke archiefmap.

De materiële verzorging is geschiedt door medewerkers van de gemeente Oldenzaal. Alle archiefmappen zijn nagelopen. Schadelijke hechtmiddelen zijn verwijderd en het archief is voorzien van zuurvrije omslagen en zuurvrije dozen.

Tijdens de bewerking aan deze inventaris is wel voortgeborduurd op de uitgangspunten zoals die door de Stichting Archiefverzorging zijn geformuleerd: in principe worden alle onderwerpen in de inventaris opgenomen: notulen van gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders alsmede alle financiële stukken. De bouwvergunningen zijn niet in deze inventaris opgenomen, maar bevinden zich in een aparte serie. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat er geen stukken zijn vernietigd die betrekking hebben op de periode 1940-1945 en kort daarna.

De inventaris is in september 2012 gereedgekomen. Na bewerking heeft het archief een omvang van 43 strekkende meter.

Aanwijzingen voor de gebruiker

Binnen een hoofdstukindeling zijn de dossiers chronologisch gerangschikt van oud naar nieuw. Van de bouwvergunningen is een aparte serie gemaakt, die niet in deze inventaris is opgenomen. De hinderwetvergunningen zijn wel in deze inventaris opgenomen. Het is aan te bevelen om bij het raadplegen van de dossiers tevens de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te raadplegen. Deze bescheiden geven een breder beeld van het besluitvormingsproces. Op meer detailniveau kunnen de commissiedossiers geraadpleegd worden.

Relevante informatie kan ook geput worden uit de jaarlijks opgemaakte begrotingen en jaarrekeningen.

De registers van de burgerlijke stand zijn niet fysiek in deze inventaris opgenomen. Hiertoe is besloten opdat er enerzijds verschillende termijnen gelden voor wat betreft de openbaarheid. Anderzijds was het de wens van de afdeling Burgerzaken om de registers als serie compleet te houden. Deze wens is gerespecteerd. Wel zijn de registers als bijlage genoemd.

De kadastrale leggers zijn eveneens niet in deze inventaris opgenomen. De looptijd van deze leggers overschrijden de looptijd van deze inventaris fors. De kadastrale leggers zijn daarom als bijlage bij de

inventaris secretarie-archief 1951-1989 ondergebracht. De leggers staan dan ook fysiek geplaatst met een eigen nummering achter de laatstgenoemde inventaris.

Het archief is thans (2012) ondergebracht in de archiefbewaarplaats aan de Ganzenmarkt 1 te Oldenzaal. De dossiers zijn op afspraak kosteloos in te zien bij het stadsarchief van Oldenzaal.

Openbaarheid

De Archiefwet 1995 stelt dat na 20 jaar archieven dienen te worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Alle stukken die worden overgeplaatst in een archiefbewaarplaats zijn daarmee openbaar, behoudens die stukken waarbij vóór de overbrenging is bepaald dat deze stukken van openbaarheid worden uitgezonderd.

In deze inventaris zijn de volgende archiefnummers niet openbaar:

Inventarisnummers 263, 285-288, 292-293, 300, 382, 390-391, 393, 630-644, 735-736 en 738 voor een termijn van 75 jaar ter eerbieding van de persoonlijke levenssfeer.

1. Organisatie

1.1 Ontwikkeling van de gemeente

1-2	Verslagen omtrent de toestand van de gemeente 1916-1940	1 omslag en 1 deel
1	1916-1935	
2	1932-1940	
3-4	Stukken betreffende de grenswijziging met de gemeente Losser 1918-1950	2 pakken
3	1918-1938	
4	1939-1950	
5	Stukken betreffende het toekennen van straatnamen en huisnummering 1920-1950	1 pak
6	Plattegrond van de gemeente 1932	1 stuk

1.2 Bezoeken van het hoger gezag

7	Stukken betreffende de afgelegde bezoeken van de Commissaris van de Koningin 1919-1947	1 omslag
---	---	----------

1.3 Eigendom en bezit

8-9	Stukken betreffende de bouw, verbouw, verbetering, verandering en onderhoud van gemeente-eigendommen 1918-1950	2 pakken
8	1918-1929	
9	1930-1950	
10	Stukken betreffende de onteigeningen en vorderingen van goederen en grond 1921-1948	1 omslag
11-15	Stukken betreffende de aankoop, verkoop en ruiling van gemeente-eigendommen 1918-1950	5 pakken
<i>NB: Enkele stukken uit 1947 zijn gelicht en overgebracht naar het archief van na 1950 in verband met de zaaksgewijze ordening van dit gedeelte van het archief.</i>		
11	1918-1927	
12	1928-1932	
13	1933-1940	
14	1941-1949	
15	1950	
16	Stukken betreffende de aanvaarding van een legaat van mejuffrouw G.J. Palthe, bestaande uit een gebouw en grond aan het departement Oldenzaal van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen en van de schenking van een klok en een carillon door de heer P.J. Gelderman 1928	1 stuk

17	Huur, verhuur en ingebruik geving van gemeente-eigendommen 1918-1950 <i>NB: Hier o.m. huur schuur aan de Prins Hendrikstraat voor de opslag van Jodenmeubelen.</i>	1 pak
18	Stukken betreffende de onteigening van gronden ten behoeve van de volkshuisvesting 1946-1950	1 pak
1.4 Financiën		
19	Stukken betreffende de statistiek van de gemeentefinanciën 1916-1950	1 pak
20	Stukken betreffende het gemeentelijk financieel beleid in het algemeen 1919-1947	1 pak
21-37	Begrotingen en de begrotingswijzigingen 1918-1950	17 pakken
21	1918-1922	
22	1923-1925	
23	1926-1927	
24	1928	
25	1929	
26	1930	
27	1931	
28	1932-1933	
29	1934-1935	
30	1936-1937	
31	1938-1939	
32	1940-1941	
33	1942-1943	
34	1944-1945	
35	1946-1947	
36	1948-1949	
37	1950	
38	Verzamelpostenboek 1942-1945	4 delen
39-40	Kasboeken van inkomsten 1941-1945	5 delen
39	1941-1943	
40	1944-1945	
41-46	Hulpkasboeken van inkomsten 1941-1946	15 delen
41	Straatbelasting, 1941-1943	
42	Straatbelasting, 1944-1945	
43	Schoolgelden, 1941-1942	
44	Rechten ingevolge de Warenwet, 1942-1946	
45	Reinigingsrechten, 1945	
46	Hondenbelasting, 1941-1945	
47-48	Kasboeken van uitgaven 1941-1945	5 delen
47	1941-1943	

48	1944-1945	
49	Hulpkasboek van afdracht verstrekte dagkaarten aan de Centrale Keuken 1942	1 deel
50	Hulpkasboek van afdracht van gelden aan de Bank der Nederlandse Gemeenten 1942-1949	2 delen
51-72	Gemeenterekening 1917-1950	22 pakken
51	1917-1919	
52	1920-1923	
53	1924-1925	
54	1926-1927	
55	1928-1929	
56	1930-1931	
57	1932	
58	1933	
59	1934	
60	1935	
61	1936	
62	1937	
63	1938-1939	
64	1940	
65	1941	
66	1942-1943	
67	1944	
68	1945	
69	1946	
70	1947	
71	1948	
72	1949-1950	
73-81	Bijlagen bij de gemeenterekening 1917-1949	9 pakken
73	1917-1927	
74	1928-1930	
75	1931-1933	
76	1934-1935	
77	1936-1937	
78	1938-1939	
79	1940-1942	
80	1943-1945	
81	1946-1949	
82	Grootboek van inkomsten en uitgaven 1932	1 deel
83-92	Grootboeken van inkomsten 1940-1949	10 delen
83	1940	
84	1941	
85	1942	
86	1943	
87	1944	
88	1945	

89	1946	
90	1947	
91	1948	
92	1949	
93-105	Grootboeken van uitgaven 1935-1950	13 delen
93	1935	
94	1938	
95	1939	
96	1941	
97	1942 (1)	
98	1942 (2)	
99	1943	
100	1945	
101	1946	
102	1947	
103	1948	
104	1949	
105	1950	
106	Stukken betreffende de uitkering aan de gemeente uit de oorlogswinstbelasting 1918-1922	1 omslag
107-108	Stukken betreffende aanvragen van subsidies en bijdragen uit de gemeentekas 1918-1940	2 pakken
107	1918-1929	
108	1930-1940	
109	Stukken betreffende het beleggen van gelden 1920-1943	1 pak
110	Stukken betreffende de financiële verhouding tussen Rijk en gemeente 1923-1950	1 pak
111	Stukken betreffende wijzigingen van het besluit omtrent het aangaan van geldleningen 1927-1928	1 omslag
112	Stukken betreffende tegemoetkomingen van andere gemeenten voor arbeiders die werkzaam zijn in Oldenzaal 1927-1928	1 omslag
113	Stukken betreffende de controle op de financiën 1941-1950	1 pak

1.5 Verkiezingen

114	Staat van personen die met betrekking tot de verkiezingen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Provinciale Staten en de gemeenteraad van de kiezerslijst zijn afgevoerd 1918	1 katern
115	Processen-verbaal betreffende de kandidaatstelling voor verkiezing en benoeming van leden van de gemeenteraad 1918-1949	1 pak

116-122	Processen-verbaal en kiezerslijsten van verkiezingen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Provinciale Staten en de gemeenteraad 1918-1951	7 pakken
116	1918-1921	
117	1922-1924	
118	1925-1927	
119	1928-1940	
120	1946-1947	
121	1948-1949	
122	1950-1951	
123	Stukken betreffende de verkiezing van leden van de Provinciale Staten 1919-1950	1 pak
124	Verordeningen en instructies voor en indeling in stembureaus en stemlokalen 1921-1950	1 pak
125	Stukken betreffende de verkiezingen in het algemeen 1928-1950	1 omslag
126	Stukken betreffende de verkiezingen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal 1933-1948	1 omslag
127	Stukken betreffende de verkiezing van een tijdelijke gemeenteraad 1945	1 omslag

1.6 Lichamen, instellingen en functionarissen

1.6.1 Algemeen

128	Stukken betreffende raadsleden, wethouders en raadsvergaderingen 1923-1945	1 omslag
129	Reglement van orde voor vergaderingen van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en wethouders 1931-1939	1 omslag
130	Register betreffende de samenstelling van de gemeenteraad, de besturen, commissies, instellingen, stembureaus etc. 1934-1965	1 deel

1.6.2 Gemeenteraad

131-163	Registers van notulen van vergaderingen van de gemeenteraad, met vastgestelde besluiten 1918-1950	10 delen en 23 banden
	<i>NB: Registers over de jaren 1942-1944 zijn niet opgemaakt.</i>	
131	1918-1921 (december t/m februari)	
132	1921-1922 (april t/m november)	
133	1922-1924 (december t/m juni)	
134	1924-1926 (juni t/m april)	
135	1926-1927 (juni t/m december)	
136	1928-1929 (januari t/m juni)	
137	1929-1930 (september t/m december)	
138	1931 (januari t/m september)	

139	1931-1932 (september t/m april)	
140	1932 (april t/m augustus)	
141	1932 (augustus t/m december)	
142	1933 (januari t/m juni)	
143	1933 (juni t/m december)	
144	1934	
145	1935	
146	1936	
147	1937 (februari t/m juni)	
148	1937 (juni t/m december)	
149	1938 (januari t/m juni)	
150	1938 (juni t/m december)	
151	1939 (maart)	
152	1939 (maart t/m december)	
153	1940 (januari t/m april)	
154	1940 (juni t/m december)	
155	1941	
156	1945 (november t/m december)	
157	1946 (februari t/m augustus)	
158	1946 (september t/m november)	
159	1947	
160	1948	
161	1949 (januari t/m juni)	
162	1949 (augustus t/m december)	
163	1950	
164	Stukken betreffende de notulen van de gemeenteraad (gedrukt) 1918-1919	1 omslag
	<i>NB: Deze notulen komen uit de Oldenzaalse Courant. Hoewel voor vernietiging vatbaar, zijn ze bewaard gebleven vanwege de andere verslaglegging dan in de registers van notulen.</i>	
165-187	Registers van bijlagen bij de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad 1932-1950	23 banden
	<i>NB: Registers van bijlagen over de jaren 1942-1944 zijn niet opgemaakt.</i>	
165	1932 (augustus t/m december)	
166	1933 (januari t/m juli)	
167	1933 (juli t/m december)	
168	1934 (januari t/m juni)	
169	1934 (juni t/m december)	
170	1935	
171	1936	
172	1937 (januari t/m juli)	
173	1937 (juli t/m december)	
174	1938 (januari t/m november)	
175	1938 (november t/m december)	
176	1939 (januari t/m november)	
177	1939 (november t/m december)	
178	1940 (januari t/m november)	
179	1940 (november t/m december)	
180	1941 (januari t/m augustus)	
181	1945 (november t/m december)	
182	1946 (januari t/m september)	
183	1946 (september t/m december)	

184	1947	
185	1948	
186	1949	
187	1950	
188	Registers op de bijlagen van de vergaderingen van de gemeenteraad 1932-1955	1 deel
189-190	Registers van notulen van de geheime vergaderingen van de gemeenteraad 1925-1939	2 delen
189	1925-1932	
190	1933-1939	
191	Presentielijsten voor de vergaderingen van de gemeenteraad 1945-1957	1 deel
1.6.3 Commissies		
192	Notulen en correspondentie van de Financiële Commissie 1927-1950	1 pak
193	Stukken betreffende de samenstelling en rustend verklaring van gemeentelijke commissies 1930-1942	1 omslag
194	Verordening regelende de samenstelling en de werkring van de vaste gemeentelijke commissies 1931-1939	1 omslag
195	Verordening regelende de samenstelling en den werkring der vaste commissiën als bedoeld in de artikelen 60 en 197 der Gemeentewet 1933-1939	2 stukken
196	Notulen van de Commissie Openbare Werken 1933-1950	1 band en 1 omslag
1.6.4 College van burgemeester en wethouders		
197-214	Registers van notulen van vergaderingen van burgemeester en wethouders 1919-1950	4 delen en 13 banden
	<i>NB: Registers van notulen over de jaren 1942-1945 zijn niet opgemaakt.</i>	
197	1919-1924 (augustus t/m januari)	
198	1924-1927 (januari t/m oktober)	
199	1927-1931 (november t/m juni)	
200	1931-1932 (juni t/m december)	
201	1933	
202	1934	
203	1935	
204	1936	
205	1937	
206	1938	
207	1939	
208	1940	
209	1941	
210	1946 (september t/m december)	
211	1947	
212	1948	

213	1949	
214	1950	
215-216	Registers van notulen van de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders tevens ten dele waarnemende de taak van de gemeenteraad	2 banden
215	1945 (april t/m november)	
216	1945-1946 (november t/m september)	
217	Stukken betreffende de machtiging tot de uitvoering van burgerrechtelijke handelingen door het college van burgemeester en wethouders 1927-1931	1 omslag
1.6.5 Burgemeester		
218	Stukken betreffende de viering van de ambtsjubilea en het ereburgerschap van burgemeester N.X.Th.M. Vos de Wael 1918-1935	1 pak
219	Stukken betreffende de (her)benoeming en ontslag van burgemeesters 1923-1950	1 pak
220-224	Registers van besluiten van de burgemeester waarnemende de taak van de raad 1941-1945	5 banden
	<i>NB: Vanaf mei 1941 is de raad als orgaan niet meer bijeen geweest en nam de burgemeester de taak van de raad over.</i>	
220	1941	
221	1942	
222	1943	
223	1944	
224	1945 (januari t/m april)	
225	Register van besluiten van de burgemeester waarnemende de taak van het college van burgemeester en wethouders 1942-1945	1 band
	<i>NB: Vanaf 1942 is het college van burgemeester en wethouders niet meer bijeen geweest en nam de burgemeester de taak van het college over.</i>	
1.6.6 Overige lichamen en functionarissen		
226	Stukken betreffende de wedde van gemeentelijke functionarissen 1918-1946	1 omslag
227	Stukken betreffende de toetreding tot de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) 1927	1 omslag
228	Stukken betreffende de ambtenaren van de burgerlijke stand 1920-1950	1 pak
229	Verordeningen betreffende de rechtstoestand van en instructies voor de secretaris, gemeenteontvanger en ambtenaar van de burgerlijke stand 1923-1941	1 omslag
230	Stukken betreffende de aanwijzing van commissarissen vanwege de gemeente 1935	1 omslag

231	Verordening inzake wachtgeld en pensioen van wethouders en hun weduwen en wezen 1936	1 omslag
-----	---	----------

1.7 Diensten en bedrijven

1.7.1 Algemeen

232	Verordeningen op het beheer van de verschillende takken van dienst 1932	1 omslag
233	Stukken betreffende het financieel beheer van de diensten en bedrijven 1940-1947	1 omslag
234	Reglement en notulen voor de dienstcommissies voor takken van dienst 1946-1950	1 omslag

1.7.2 Levensmiddelenbedrijf

235	Stukken betreffende de uitvoer van levensmiddelen naar het buitenland 1918	1 omslag
236	Stukken betreffende de administratie 1918-1919	1 omslag
237	Verordeningen op het beheer 1918-1920	1 omslag

1.7.3 Gas-, water- en elektriciteitsbedrijf

238	Stukken betreffende de toetreding tot de handels- en voorlichtingscentrale voor gemeentelijke gasbedrijven 1918	1 omslag
239	Stukken betreffende het samengaan van het waterleidingbedrijf met het gas- en elektriciteitsbedrijf 1918	1 omslag
240	Verordeningen op het beheer en instructies voor het gas-, water- en elektriciteitsbedrijf 1918-1934	1 omslag
241-243	Jaarverslagen van en stukken betreffende het gas-, water- en elektriciteitsbedrijf 1918-1940	3 pakken
241	1918-1929	
242	1930-1935	
243	1936-1940	
244	Stukken betreffende de voorziening van gas, water en elektriciteit 1918-1950	1 pak
245	Stukken betreffende het onderhoud, de uitbreiding en verbetering van het gas-, water- en elektriciteitsbedrijf 1918-1924	1 pak
246	Stukken betreffende de gemeente als aandeelhouder van de NV KIWA Keuringsinstituut voor waterleiding artikelen 1950	1 omslag

1.7.4 Reinigingsdienst en Openbare Werken		
247	Stukken betreffende de openbare werken en de reinigingsdienst 1918-1949	1 pak
248	Verordeningen en instructies voor de ophaaldienst 1924-1927	1 omslag
249	Instructie voor de opzichter en adjunct-opzichter van openbare werken 1929	1 omslag
1.7.5 Grondbedrijf		
250	Verordeningen en instructies 1926-1928	1 omslag
251	Stukken betreffende de oprichting, opheffing en grondverkopen 1926-1928	1 omslag
1.7.6 Slachthuis en keuringsdienst voor vee en vlees		
252	Stukken betreffende de instructie voor de gemeenteveearts 1918-1923	1 omslag
253-254	Stukken betreffende het slachthuis en de keuringsdienst voor vee en vlees met jaarverslagen van de keuringsdienst van vee en vlees 1918-1950	2 pakken
253	1918-1929	
254	1930-1950	
255	Stukken betreffende de oprichting van het slachthuis 1919-1920	1 omslag
256	Verordeningen en instructies voor de keuringsdienst voor vee en vlees en het personeel 1922-1937	1 pak
257	Stukken betreffende het instellen van een keuringsdienst voor vlees 1924	1 omslag
258	Verordeningen en instructies voor het slachthuis 1924-1935	1 pak
259	Stukken betreffende de bouw van een turf-cokes generatorinstallatie in een personenauto alsmede het in beslag nemen van een ziekenwagen door de Duitse Wehrmacht 1943-1945	1 omslag
1.8 Bestuur- en beheershandelingen		
260	Lijst van overeenkomsten 1872-1952 <i>NB: Het betreft hier een inventarisatie van alle door de gemeente afgesloten overeenkomsten.</i>	1 stuk
261	Archiefverordening 1920	1 stuk
262	Stukken betreffende de reorganisatie van de secretarie 1932	1 omslag

263	Stukken betreffende de inmenging en het toezicht van het hoger gezag (provincie) en staat met maandrapporten en politionele rapporten 1940-1948	1 pak
-----	---	-------

1.9 Wetten in algemene zin

264	Stukken betreffende de verordening inzake de afkondiging van plaatselijke verordeningen 1927-1938	1 omslag
-----	---	----------

265	Stukken betreffende de gevoerde correspondentie met de Commissie voor het Ontwerpen der Strafverordeningen 1929-1941	1 pak
-----	--	-------

266-270	Verordnungsblatter voor het bezette Nederlandsche gebied 1940-1945	5 banden
---------	--	----------

266	1940
-----	------

267	1941
-----	------

268	1942
-----	------

269	1943
-----	------

270	1944-1945
-----	-----------

271	Stukken betreffende de afkondiging van de grondwetsherziening 1948	1 omslag
-----	--	----------

1.10 Statistische opgaven

272	Staten ingevuld ten behoeve van de statistiek der gemeenten 1941-1943	1 pak
-----	---	-------

273	Vragenlijsten voor de burgemeester, ingevuld t.b.v. het militair gezag 1945	1 omslag
-----	---	----------

2. Personeel

2.1 Rechtspositieregelingen

274-275	Verordeningen, instructies, reglementen en besluiten betreffende het personeel en de werklieden 1918-1950	2 pakken
274	1918-1933	
275	1934-1950	
276-277	Notulen en correspondentie van de Commissie van Advies betreffende de Arbeidsvoorwaarden van Werklieden en van de Commissie voor Georganiseerd Overleg voor Ambtenaren en Werklieden 1919-1933	1 band en 1 pak
276	Notulenboek, 1919-1933	
277	Correspondentie, 1919-1933	
278	Stukken betreffende regelingen inzake het verhaal van pensioenbijdragen 1919-1942	1 omslag
279	Stukken betreffende de uitvoering van het ambtenaren- en werkliedenreglement en het arbeidsovereenkomstenbesluit 1919-1945	1 pak
280	Stukken betreffende de rechtspositie van assistenten belast met het toezicht op het vreemdelingen- en landverhuizersverkeer (zijnde niet vaste rijksambtenaren) 1923	1 omslag
281	Verordeningen regelende de rangen, het aantal, de samenstelling, de eisen van benoembaarheid en de bezoldiging der gemeentepolitie, instructies voor agenten van de politie en de reglementen op de rechtstoestand 1931-1940	1 pak
282	Verordeningen regelende het georganiseerd overleg tussen het gemeentebestuur en de Vereniging van Ambtenaren van Politie 1934	1 omslag

2.2 Bezoldigingsaangelegenheden

283	Gegevens voor de classificatie van de gemeente volgens het bezoldigingsbesluit 1922	1 omslag
284	Stukken betreffende de jaarwedden, lonen, wachtgeld en toelagen met verordeningen 1931-1945	1 pak

2.3 Personeelsdossiers

NB: Vanwege het feit dat het merendeel van het personeel in de oorlogsjaren heeft gefunctioneerd, is dit bestand bewaard gebleven.

285-288	Stukken betreffende de benoeming, schorsing en ontslag van personeel 1918-1950	4 pakken
---------	---	----------

285	1918-1940	
286	1941-1943	
287	1944-1946	
288	1947-1950	
289-291	Stukken betreffende de uitvoering van de Pensioenwet en de Weduwenwet voor gemeenteambtenaren 1918-1950	3 pakken
289	A - H	
290	H – M	
291	N - Z	
292-293	Stukken betreffende het personeel van de politie 1919-1950	2 pakken
292	1919-1940	
293	1941-1950	

2.4 Overige personele aangelegenheden

294	Notulen en correspondentie van het Scheidsgerecht voor gemeentewerklieden 1919-1925 <i>NB: Er is uitsluitend verslag gemaakt van de vergadering van 5 november 1919. Nadien zijn geen vergaderingen meer zijn gehouden.</i>	1 omslag
295	Notulen en correspondentie van de Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken 1933-1941	1 pak en 1 band
296	Notulen en correspondentie van de Commissie voor Georganiseerd Overleg in Werkliedenzaken 1933-1941	1 pak en 1 band
297	Verslag van het onderzoek naar de personeelssituatie ter secretarie 1934	1 stuk
298	Notulen en correspondentie van het Scheidsgerecht voor Ambtenaren 1937-1941	1 pak
299	Stukken betreffende de eedsaflegging en andere verklaringen door ambtenaren 1940-1950	1 omslag
300	Stukken betreffende het personeel van de gemeente tijdens de Duitse bezetting en tijdens de zuivering en het rechtsherstel daarna 1940-1946	1 pak
301	Notulen van de gecombineerde vergaderingen van de Commissies Georganiseerd Overleg in Ambtenaren- en Werkliedenzaken 1941	2 stukken
302	Stukken betreffende het personeel van de distributiedienst 1941-1949	1 omslag
303	Stukken betreffende de opleiding, ontwikkeling en vakbekwaamheid van het personeel 1941-1943	1 omslag

304	Stukken betreffende de deelname en de financiële afwikkeling van de bedrijfsvolkstuin Overheidspersoneel Oldenzaal 1945-1946	1 omslag
-----	--	----------

3. Taakuitvoering

3.1 Eigendom en bezit

305 Bestekken betreffende de diverse uitgevoerde werken
1918-1924

3.2 Belastingen

306-327	Verordeningen op de heffing en invordering van plaatselijke belastingen 1918-1950	22 omslagen
306	Opcenten op de hoofdsom der grondbelasting, 1928-1950	
307	Straatbelasting, 1927-1940	
308	Opcenten op de hoofdsom der personele belasting, 1930-1950	
309	Vermakelijkheidsbelasting, 1922-1937	
310	Hondenbelasting, 1922-1947	
311	Plaatselijke directe belasting naar het inkomen, 1918-1929	
312	Opcenten op de dividend en tantième belasting, 1919-1921	
313	Opcenten op de hoofdsom der gemeentefondsbelasting, 1930-1940	
314	Zakelijke belasting op het bedrijf in de gemeente, 1921-1923	
315	Verordening tot bepaling van het vermenigvuldigingscijfer voor de heffing van ondernemersbelasting, 1943	
316	Opcenten op de hoofdsom der vermogensbelasting, 1921-1930	
317	Leges ter secretarie, 1920-1950	
318	Vergunningsrecht en verlofrecht op de verkoop van sterke en zwakalcoholische drank, 1920-1950	
319	Markt- en staangelden, 1920-1950	
320	Weegloon voor het gebruik van de gemeentewaag, 1922-1924	
321	Reinigingsrechten, 1920-1949	
322	Slachthuisrechten, 1922-1948	
323	Keurlonen en rechten van onderzoek van ingevoerd vlees, 1922-1948	
324	Rechten voor het luiden van klokken bij begrafenissen, 1920-1927	
325	Standplaatsgelden voor woonwagens, 1922-1923	
326	Besmettelijke ziekten gelden, 1930-1950	
327	Schoolgeld, 1919-1939	
328	Kohieren van de plaatselijke directe belastingen naar het inkomen 1918-1928	1 pak
329	Kohieren betreffende de heffing van de zakelijke bedrijfsbelasting 1922	1 omslag
330	Stukken betreffende de Commissie van Aanslag voor de Rijksinkomstenbelasting 1919.	1 omslag
331	Stukken betreffende de ophaaldienst voor de belastingen, met verordeningen 1924-1927	1 omslag
332	Stukken betreffende de belastingheffing in het algemeen 1927-1946	1 omslag
333	Stukken betreffende opgaven aan het Centraal Bureau voor de Statistiek inzake belastingdruk 1920-1934	1 omslag

- 334 Stukken betreffende de terugvordering van de betaalde omzetbelasting in oorlogstijd, met richtlijnen uit 1941 en 1943 1949 1 omslag

3.3 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.3.1 Ruimtelijke ordening

- 335 Stukken betreffende de vaststelling van rooilijnen en geschillen daarover 1918-1949 1 pak
- 336 Verordening houdende algemene regelen ter bescherming van de belangen van derden in verband met rooilijnen, bouwverboden en uitbreidingsplannen 1928-1948 1 omslag
- 337 Stukken betreffende uitbreidingsplannen en bouwverboden 1927-1950 1 pak
- 338 Stukken betreffende een gewestelijk plan voor Twente 1929-1935 1 omslag
- Planschade**
- 339 Stukken betreffende de uitvoering van schadevergoedingsverordeningen 1929-1939 1 pak

3.3.2 Volkshuisvesting

- 340 Verslagen en statistieken betreffende de volkshuisvesting 1918-1949 1 pak
- 341 Stukken betreffende woningbouw, aanbestedingen en exploitatie door de gemeente 1919-1950 1 pak
- 342 Stukken betreffende de woningtellingen 1919-1920 1 omslag
- 343 Stukken betreffende verbetering, ontruiming, sluiting, afbraak en onbewoonbaar verklaren van woningen 1919-1950 1 pak
- 344 Stukken betreffende de bouw- en woningverordening 1920-1950 1 pak
- 345-347 Stukken betreffende woningbouw en rijkssteun ingevolge de Woningwet 1920-1950 3 pakken
- 345 1920-1923
- 346 1923-1932
- 347 1933-1950
- 348 Stukken betreffende vergunningen tot het bouwen, verbouwen en vernieuwen van woningen en gebouwen 1921-1950 1 pak
- NB: De bouwvergunningen zelf bevinden zich in een aparte serie.*
- 349 Lijsten van gebouwen of lokalen bestemd voor ziekenverpleging, uitoefening van openbare erediensten en scholen 1922-1950 1 omslag

350	Register houdende een overzicht van verleende bouwvergunningen 1928-1953	1 deel
351	Stukken betreffende de organisatie van bouw- en woningtoezicht 1929-1945	1 omslag
352	Stukken betreffende de woningbouw en wederopbouw 1940-1950	1 pak
353	Stukken betreffende de oorlog- en bezettingsschade 1945-1950	1 pak
	Sociale woningbouw	
354	Stukken betreffende de huurcommissies 1918-1925	1 pak
355	Stukken betreffende de geldelijke bijdragen van de gemeente aan woningbouwstichtingen voor de bouw van woningen, met jaarverslagen 1918-1940	1 pak
356-358	Stukken betreffende de woningbouw en -exploitatie door (bouw)verenigingen en stichtingen 1939-1950	3 pakken
356	1939-1943	
357	1944-1948	
358	1949-1950	
	Woningverdeling	
359	Stukken betreffende de woningnood 1921-1922	1 omslag
360	Stukken betreffende het gebruik, de bestemming en de vordering van woningen, met vergaderstukken van de Commissie van Advies inzake de Woningtoewijzing 1940-1950	1 pak
361	Stukken betreffende de vaststelling van de verordening op de aangifte van woonruimte 1945	1 omslag
362-363	Stukken betreffende de oprichting, verslagen, adviezen en het functioneren van de Commissie als bedoeld in artikel 8 van de Woonruimtetwet 1947 1947-1949	1 pak en 2 banden
362	Ingekomen en uitgaande stukken van de Commissie, 1947-1949	
363	Notulenboeken, 1947-1948	

3.4 Openbare orde

3.4.1 Verordeningen

364	Stukken betreffende de Algemene Politieverordening en de wijzigingen daarop 1919-1949	1 pak
365	Verordeningen bepalende welke strafverordeningen nog gelden 1921-1936	1 omslag

3.4.2 Aangelegenheden betreffende (verstoring van) de openbare orde

366	Stukken betreffende de burgerwacht 1918-1929	1 pak
367-368	Nachtregisters van personen die overnacht hebben in logementen 1918-1940	2 pakken
367	1918-1924	
368	1925-1940	
369	Stukken betreffende de gemeentelijke schietbaan 1918-1950	1 pak
370	Stukken betreffende de beveiliging van vorstelijke personen 1919-1938	1 omslag
371-372	Stukken betreffende de handhaving van de openbare orde en veiligheid in het algemeen 1919-1949	2 pakken
371	1919-1941	
372	1942-1949	
373	Stukken betreffende de uitvoering van de grensbewaking 1920-1925	1 omslag
374	Stukken betreffende de uitvoering van de bioscoopwet 1920-1946	1 omslag
375	Stukken betreffende openbare gemakkelijkheden en vertoningen 1930-1950	1 pak
376	Stukken betreffende de uiting in woord en geschrift 1940-1946	1 pak
377	Stukken betreffende de bewakingsdienst tegen sabotage 1940-1949	1 pak
378	Stukken betreffende het toezicht op verenigingen, partijen en openbare bijeenkomsten 1940-1950	1 omslag
379	Stukken betreffende het toezicht op straatactiviteiten 1940-1950	1 pak
380	Stukken betreffende het toezicht op logementen en tapperijen 1941-1945	1 omslag
381	Stukken betreffende het toezicht op het aanplakken en aankondigen, met affiches 1942-1945	1 pak
382	Stukken betreffende aanwijzing van personen als zogenaamde politieverbindingen met werkzaamheden ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) 1950	1 omslag

3.4.3 Vuurwapens

383	Stukken betreffende de uitvoering van de (vuur)wapen- en buskruitwet 1919-1950	1 pak
-----	---	-------

3.4.4 Woonwagens

384	Verordeningen op de verblijfplaats van woonwagens 1920-1921	1 omslag
385	Stukken betreffende de uitvoering van de Wet op de Woonwagens en Woonschepen 1920-1950	1 pak
386	Stukken betreffende het woonwagenkamp 1946-1950	1 omslag

3.4.5 Maatregelen t.o.v. vreemdelingen en Nederlanders

387	Staten en opgaven betreffende het vreemdelingenverkeer 1918-1938	1 pak
388-389	Stukken betreffende de uitvoering van de Vreemdelingenwet en het Vreemdelingenreglement 1918-1940	2 pakken
388	1918-1936	
389	1937-1940	
390-391	Stukken betreffende politimaatregelen ten opzichte van Nederlanders en ingezetenen 1940-1948	2 pakken
390	1940-1942	
391	1943-1948	
392	Stukken betreffende politimaatregelen ten opzichte van vreemdelingen 1940-1949	1 pak
393	Stukken betreffende de uitwijzing van Rijksduitsers 1947	1 omslag

3.4.6 Bevolking en burgerlijke stand

394	Stukken betreffende de verhuizing naar het buitenland en de controle op landverhuizers 1918-1930	1 omslag
395-401	Huizenregister 1918-1936	7 pakken
395	Akkerstraat – Zuid-Westwal, 1918-1920	
396	Almeloscheweg – Zuid-Oostwal, 1920-1922	
397	Badhuisstraat – Ootmarsumsestraat, 1923-1930	
398	Op den Koem – Zuivelweg, 1923-1930	
399	Akkerstraat – Hyacinthstraat, 1923-1936	
400	In den Vijfhoek – Rozenstraat, 1923-1936	
401	Dr. Schaepmanstraat – Zuivelstraat, 1923-1936	
402-407	Stukken betreffende de doodschouw en verklaringen van overlijden 1918-1950	6 pakken
	<i>NB: Aangezien de oorzaken van de dood van personen die in deze periode zijn overleden, niet overgenomen zijn op de betreffende persoons- of gezinskaarten, zijn de verklaringen van overlijden bewaard.</i>	
402	1918-1926	
403	1926-1932	
404	1933-1938	

405	1939-1940	
406	1941-1945	
407	1946-1950	
408	Stukken betreffende de registers en akten van de burgerlijke stand 1918-1950	1 pak
409-415	Stukken betreffende de bevolkingsboekhouding, de bevolkingsstatistiek en de registers van ingekomen en vertrokken personen en verhuizingen 1918-1950	7 pakken
409	1918-1924	
410	1925-1931	
411	1932-1937	
412	1938-1941	
413	1942-1945	
414	1946-1948	
415	1949-1950	
416	Stukken betreffende de gehouden volkstelling 1920-1949	1 pak
417-423	Bevolkingsregister (gezinskaarten) 1922-1938	7 pakken
	<i>NB: In nummer 423 tevens de kaarten van het Ziekenhuis Heil der Kranken, Klooster der Benedictinessen, Klooster der Zuters Franciscanessen, Lyceum en Kazerne der Koninklijke Marechaussee.</i>	
417	Aaftink t/m Brand	
418	Brandau t/m Funeke	
419	Gaarlandt t/m Ingen, van	
420	Jacobs t/m Luijrink	
421	Maagdenberg t/m Riekhoff	
422	Riesthuis t/m Toen, van	
423	Tol t/m Zijlstra	
424-426	Register van inwonende personen 1922-1938	3 pakken
424	A - H	
425	I - N	
426	O - Z	
427-428	Dienstbodenregister 1922-1938	
427	A - K	
428	L - Z	
429	Stukken betreffende het stopzetten van de volkstelling onder terugzending van de topografische kaart van de gemeente 1943	1 omslag
430	Stukken betreffende verklaringen en inlichtingen over personen 1925-1950	1 omslag
431	Stukken betreffende de identiteit en nationaliteit van personen 1940-1950	1 pak
432	Stukken betreffende geboorte, erkenning en wettiging 1941-1949	1 omslag

433	Stukken betreffende het overlijden en de vermissing van personen 1941-1950	1 pak
434	Stukken betreffende huwelijk en echtscheiding 1942-1948	1 omslag
435	Stukken betreffende de afgifte van persoonsbewijzen 1943-1945	1 omslag

3.5 Openbare zedelijkheid

3.5.1 Verkoop van sterke drank

436-437	Registers van vergunninghouders voor de verkoop van sterke drank 1914-1967	1 omslag en 2 delen
436	1914-1920	
437	1920-1967	
438-439	Stukken betreffende het verlenen, wijzigen en intrekken van verloven en vergunningen ingevolge de Drankwet 1918-1950	2 pakken
438	1918-1929	
439	1929-1950	
440	Verordeningen op verloven en vergunningen voor de verkoop van drank 1926-1927	1 omslag
441	Stukken betreffende de toepassing en uitvoering van het vergunningsrecht en de Drankwet alsmede rantsoenering van gedistilleerde dranken 1918-1945	1 omslag
442	Stukken betreffende overtredingen en statistieken inzake de Drankwet en het tegengaan van misbruik 1918-1950	1 pak
443	Stukken betreffende de heffing van het vergunningsrecht en verlofrecht in het kader van de uitvoering van de Drankwet 1930-1950	1 pak
444	Register van verloven a en b voor de verkoop van drank anders dan sterke drank 1932-1952	1 deel

3.5.2 Onzedelijk gedrag

445	Stukken betreffende de bestrijding van onzedelijkheid 1941-1948	1 omslag
-----	--	----------

3.5.3 Dierenbescherming

446	Stukken betreffende de bescherming van dieren en de uitvoering van de Trekhondenwet 1918-1947	1 omslag
447	Overeenkomst met het Bedrijfschap voor Vee en Vlees inzake de uitvoering van de Heffingsverordening 1949 II Bedrijfschap voor Vee en Vlees en de Heffingsverordening 1949 Runderhorzelbestrijding 1950	1 stuk

3.6 Openbare gezondheid

3.6.1 Volksgezondheid

448	Jaarverslagen van de Gezondheidscommissie 1917-1935	1 pak
449	Stukken betreffende het plaatsen van een barak voor uit het buitenland afkomstige lijdens van besmettelijke ziekten 1918	1 omslag
450	Lijsten van artsen, tandartsen, apothekers en drogisten 1918-1944	1 omslag
451-452	Stukken betreffende de verzorging van geesteszieken 1918-1950	2 pakken
451	1918-1945	
452	1946-1950	
453	Staten met opgaven van verrichte vaccinaties 1918-1950	1 pak
454	Stukken betreffende de instructie voor vroedvrouwen tevens belast met de armenpraktijk 1921	1 omslag
455	Stukken betreffende het Algemeen Ziekenfonds Oldenzaal met jaarverslagen en gedenkboek 1926-1950	1 pak
456	Stukken betreffende bad- en zweminrichtingen en gemengd zwemmen 1941-1945	1 omslag
457	Stukken betreffende subsidies op het gebied van de ziekenhuis- verpleging 1941-1950	1 omslag
458	Stukken betreffende subsidies ten behoeve van kraamverpleging en gezinszorg 1941-1950	1 omslag
459	Stukken betreffende subsidies ter bestrijding van tuberculose en kanker 1942-1949	1 omslag

3.6.2 Keuring van waren

460-461	Stukken betreffende de keuring van levensmiddelen en andere waren 1921-1950	2 pakken
460	1921-1945	
461	1947-1950	
462	Verordening op de keuring van waren 1920-1929	1 omslag
463	Verordeningen en instructies voor de verkoop van buitenlands vlees 1931-1932	1 omslag

3.6.3 Slachten van dieren

464	Stukken betreffende de gemeentewaag en instructies voor de waagmeester
1918-1924	1 omslag
465	Stukken betreffende de samenwerking van abattoirgemeenten in Twente
1938	1 omslag

3.6.4 Destructie van vlees

466	Stukken betreffende de destructie van afgekeurd vlees
1941-1950	1 omslag
467	Overeenkomst met de NV Nederlandsche Thermo-Chemische Fabrieken (NTF) inzake de destructie van vee en vlees
1947	1 stuk

3.6.5 Besmettelijke ziekten

468	Stukken betreffende besmettelijke ziekten en maatregelen tegen de verspreiding hiervan
1918-1950	1 pak
469	Stukken betreffende de vaststelling van een besmettelijke ziekten verordening
1930	1 omslag
470	Overeenkomst met de Vereniging "Heil der Kranken" inzake de uitvoering van de Besmettelijke Ziektenwet
1930-1955	1 omslag

3.6.6 Begraven en begraafplaatsen

471	Stukken betreffende begraven en begraafplaatsen
1920-1950 | 1 omslag |
|-----|--|----------|

3.7 Milieu-aangelegenheden

472-479	Aanvragen en vergunningen ingevolge de Hinderwet
1918-1950	8 pakken
472	1918-1920	
473	1921-1922	
474	1923-1924	
475	1925-1926	
476	1927-1930	
477	1931-1935	
478	1936-1943	
479	1946-1950	
480	Stukken betreffende de inzameling en verwerking van afvalstoffen en oude materialen, met verordening
1920-1947	1 omslag
481	Vergunning provincie Overijssel voor het oprichten van een vuilnisstortplaats in de gemeente Losser
1949	1 stuk

3.8 Openbare veiligheid

3.8.1 Rampenbestrijding

482	Kartonnen ophangbord: Wenken in acht te nemen na het intreden van een ramp van de Koninklijke Nationale Bond voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij Ongelukken "Het Oranje Kruis" z.j.	1 stuk
483	Stukken betreffende de samenstelling van het subcomité "Ramp Japan 1923" 1923	3 stukken

3.8.2 Brandweer

484	Stukken betreffende de brandweer 1918-1950	1 pak

3.8.3 Luchtbeschermingsdienst

485-488	Stukken betreffende de luchtbeschermingsdienst 1924-1950
<i>NB Stukken betreffende de Luchtbeschermingsdienst bevinden zich ook in het dienstenarchief dossiernummer 2217.</i>	4 pakken
485	1924-1938	
486	1939-1940	
487	1941-1942	
488	1943-1950	
489	Stukken betreffende de oprichting, samenstelling, taak en werkwijze van de Nederlandsche Vereeniging voor Luchtbescherming, afdeling Oldenzaal 1939-1941	1 omslag
490	Register van waarnemingen van de Luchtbeschermingsdienst vanuit de Plechelmustoren 1940-1945	1 deel

3.8.4 Evacuatie

491-493	Stukken betreffende de evacuatie van de burgerbevolking 1939-1949	3 pakken
491	1939-1944	
492	1945-1946	
493	1947-1949	

3.9 Waterstaat

494	Stukken betreffende de uitvoering van het provinciaal reglement op de waterleidingen en de ligger en schouw van de waterleidingen 1918-1948	1 pak
495	Stukken betreffende de riolering 1918-1950	1 pak
496	Stukken betreffende processen inzake de rechten van bevoeiing en toegang tot de waterleiding (Kempers, Schute) 1928-1947	1 omslag

497	Vergunning van Rijkswaterstaat betreffende het hebben en houden van een riolering nabij de Rijksweg 44 1936	1 stuk
-----	--	--------

3.10 Verkeer en vervoer

3.10.1 Algemeen

498	Liggers van de wegen en voetpaden 1925-1945	1 pak
-----	--	-------

499	Stukken betreffende de vaststelling van de bebouwde kom in het kader van de uitvoering van de Wegenwet 1933	1 omslag
-----	--	----------

3.10.2 Wegen- en verkeersvoorzieningen

500	Stukken betreffende de aanleg, het onderhoud, verleende vergunningen e.d. van de traverse door Oldenzaal 1846-1936	1 pak
-----	---	-------

NB: Het betreft hier de doorgaande weg binnen de bebouwde kom (Hengelo-De Poppe) van Rijkswaterstaat. Door het gereedkomen van de rondweg zijn de onderliggende archiefstukken in 1950 door Rijkswaterstaat aan de gemeente Oldenzaal overgedragen.

501	Stukken betreffende de uitvoering van werken aan, op of in rijkswegen 1918-1927	1 omslag
-----	--	----------

502-504	Stukken betreffende de aanleg, verbetering en onderhoud van straten en wegen 1918-1950	3 pakken
---------	---	----------

502	1918-1926	
-----	-----------	--

503	1927-1938	
-----	-----------	--

504	1939-1950	
-----	-----------	--

505	Stukken betreffende de verlichting van straten en wegen 1918-1950	1 omslag
-----	--	----------

506	Stukken betreffende de overname door de gemeente van de Provincie Overijssel van een gedeelte van de weg Oldenzaal-Ootmarsum 1919-1922	1 omslag
-----	---	----------

507	Stukken betreffende de bijdragen aan de onderhoudskosten van de provinciale wegen 1922-1950	1 omslag
-----	--	----------

508	Overeenkomsten met de provincie Overijssel alsmede een beschikking van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat betreffende de overname van wegen 1939-1950	3 stukken
-----	--	-----------

509	Stukken betreffende de toewijzing van bouwvolume voor de gemeentelijke weg- en waterbouwkundige werken 1949	1 omslag
-----	--	----------

3.10.3 Verkeersmaatregelen en -onthefingen

510	Stukken betreffende het verkeer en vervoer op de weg en verkeersvoorschriften en -maatregelen 1918-1950	1 pak
-----	--	-------

511	Stukken betreffende de motor- en rijwielverordeningen 1919-1935	1 pak
512	Stukken betreffende de uitvoering van de Motor- en Rijwielwet 1920-1945	1 pak
513	Stukken betreffende ontheffingen in het kader van het provinciaal wegenreglement 1933-1940	1 omslag
514	Stukken betreffende de openbaarheid van wegen 1942-1950	1 omslag
3.10.4 Openbaar vervoer		
515	Stukken betreffende het openbaar vervoer 1921-1950	1 pak
516	Verordening betreffende het beroep ten gevolge van de weigering van een vergunning in het kader van de artikelen 13, 15, 17 en 18 van het Reglement Autovervoer Personen 1937	1 omslag
3.10.5 Spoor- en tramwegen		
517	Stukken betreffende de spoor- en tramwegen 1918-1950	1 pak
518	Stukken betreffende de naasting van de spoorweg Almelo-Salzbergen 1924-1925	1 pak
519	Overeenkomsten met de NV Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij betreffende de aanleg van verharding 1935-1937	2 stukken
520	Overeenkomsten met de NV Nederlandse Spoorwegen betreffende de aanleg van riolering, bestrating en verharding 1938-1950	5 stukken
3.10.6 Vaarwegen		
521	Stukken betreffende de aanleg van het Twenthe-Rijnkanaal en de voorstellen tot een verbinding met Oldenzaal 1918-1939	1 pak
3.10.7 Luchtverkeer		
522-523	Stukken betreffende de aanleg van een vliegveld in Twente, met notulen van de Luchtvaart Commissie voor Twente en de NV Luchtvaartterrein Twente 1920-1950	2 pakken
522	1920-1930	
523	1931-1950	
524	Overeenkomst met de NV Luchtvaartterrein Twenthe en de gemeenten Enschede en Hengelo en de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente betreffende de jaarlijkse bijdragen in de exploitatieverliezen van het NV Luchtvaartterrein Twenthe 1940	1 stuk

3.10.8 Post, telegraaf, telefoon en radio(distributie)

525	Stukken betreffende de post, telegraaf en telefoon 1918-1950	1 pak
526	Stukken betreffende de radiodistributie en de radiocentrale 1927-1940	1 pak

3.11 Economische aangelegenheden

3.11.1 Landbouw, handel, nijverheid en industrie

527	Register voor goud- en zilverwerken 1914-1918	1 deel
528	Stukken betreffende de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Oldenzaal 1918-1922	1 pak
529	Stukken betreffende gegevens ten behoeve van verslagen betreffende de landbouw 1918-1950	1 pak
530	Stukken betreffende de land- en tuinbouw, veeteelt en zuivelproductie 1918-1950	1 pak
531-532	Stukken betreffende de handel, nijverheid en industrie 1931-1950	2 pakken
531	1931-1943	
532	1944-1950	
533	Stukken betreffende de deelname aan het Algemeen Borgstellingfonds voor de middenstand in Twente, met jaarverslagen 1936-1949	1 pak
534	Stukken betreffende een tweede algemene bedrijfsstelling 1950	1 omslag

3.11.2 Markten en kermissen

535	Stukken betreffende het houden van markten, kermissen en tentoonstellingen 1918-1950	1 pak
536	Verordeningen en regelingen betreffende het houden van markten en instructies voor de marktmeester 1923-1947	1 omslag
537	Stukken betreffende het organiseren van veemarkten 1923-1951	1 pak

3.11.3 Geldwezen

538	Verordening op de geldschietbanken 1933	1 omslag en 1 register
539	Stukken betreffende de uitgifte van noodgeld en maatregelen met betrekking tot de geldzuivering 1940-1945	1 omslag

3.11.4 Distributie van goederen

540	Stukken betreffende maatregelen met betrekking tot de ondervoeding van de schoolgaande jeugd 1918	1 omslag
541	Stukken betreffende de verkoop van melk en brood, met verordeningen 1918-1920	1 omslag
542	Stukken betreffende de centrale keuken 1918-1945	1 pak
543-546	Stukken betreffende de distributie van levensmiddelen, brandstoffen, energie en andere goederen 1918-1949	4 pakken
543	1918-1937	
544	1938-1940	
545	1940-1942	
546	1943-1949	
547	Stukken betreffende het vervoer van goederen zonder paspoort in het in staat van beleg verklaarde gebied 1919	1 omslag
548-549	Stukken betreffende de financiering en organisatie van de distributiedienst 1939-1950	2 pakken
548	1939-1946	
549	1946-1950	
550	Stukken betreffende de verstrekking van levensbehoeften, waaronder de voedselvoorziening 1941-1949	1 pak

3.11.5 Jacht en visserij

551	Stukken betreffende de uitvoering van de Jachtwet, Visserijwet en Vogelwet, met lijsten van afgegeven jachtakten 1922-1950	1 pak
-----	--	-------

3.12 Arbeid

3.12.1 Arbeidsverhouding en arbeidsomstandigheden

552	Stukken betreffende de uitvoering van de verordening op de bakkersnachtarbeid en de loonregeling voor arbeiders werkzaam in het bakkersbedrijf 1918-1920	1 omslag
553	Stukken betreffende de invoering van de achturige werkdag en arbeidsconflicten 1918-1950	1 omslag
554	Stukken betreffende de uitvoering van de Arbeidswet en de Veiligheidswet 1919-1940	1 pak
555	Stukken betreffende de uitvoering van de winkelsluitingsverordening en - wet 1920-1950	1 pak

556	Stukken betreffende de vaststelling van de winkelsluitingsverordening 1932-1935	1 omslag
3.12.2 Werkgelegenheid en bestrijding werkloosheid		
557	Stukken betreffende de werkverschaffing aan werklozen 1918-1940	1 pak
558-561	Stukken betreffende de arbeidsbemiddeling en de werkverschaffing 1918-1950	4 pakken
558	1918-1934	
559	1935-1939	
560	1940-1943	
561	1944-1950	
562	Verslag en rapportage van de Commissie voor de Werkverruiming 1931 <i>De Commissie had de taak n.a.v. een verzoek van de Rooms-katholieke Middenstandsvereniging te adviseren omtrent de vraag in hoeverre en op welke wijze de gemeente medewerking kon verlenen aan de uitbreiding van bestaande en de vestiging van nieuwe industrieën in de gemeente met het doel de bestrijding van de werkloosheid. De conclusie van de commissie is dat de gemeente hoegenaamd niet in deze werkzaam kan zijn.</i>	2 stukken
563-571	Notulen van de vergaderingen van de Commissie voor Steunverlening en Werkverschaffing 1931-1941	9 banden
563	1931-1933	
564	1933-1934	
565	1935	
566	1936	
567	1937	
568	1938	
569	1939	
570	1940	
571	1941	
572-573	Stukken betreffende de Nederlandse Arbeidsdienst (NAD), met affiches 1940-1945	2 pakken
572	1940-1942	
573	1943-1945	
574	Stukken betreffende de arbeid door vreemdelingen 1941-1946	1 omslag
575-576	Stukken betreffende Nederlandse arbeiders die in Duitsland werken alsmede de geneeskundige behandeling van Nederlandse arbeiders in Duitsland en hun gezinnen 1941-1945	2 pakken
575	1941-1944	
576	1943-1945	

3.13 Maatschappelijke steun

3.13.1 Armeuzorg

577	Stukken betreffende de uitdeling aan armen van in beslag genomen vis 1918	1 omslag
578	Verordeningen voor de Algemene Armenstaat en het Burgerlijk Armenbestuur 1918-1940	1 omslag
579-581	Stukken betreffende statistieken op het gebied van de armeuzorg 1918-1950	3 pakken
579	1918-1924	
580	1925-1939	
581	1940-1950	
582	Stukken betreffende de Algemene Armenstaat 1918-1950	1 pak
583	Stukken betreffende de aan- en verkoop van onroerend goed ten behoefte van de Algemene Armenstaat 1921-1932	1 omslag
584-597	Ingekomen en uitgaande stukken van de armenstaat 1932-1946	14 pakken
	<i>NB: De correspondentie van 1940 ontbreekt.</i>	
584	1932	
585	1933	
586	1934	
587	1935	
588	1936	
589	1937	
590	1938	
591	1939	
592	1941	
593	1942	
594	1943	
595	1944	
596	1945	
597	1946	
598	Register van verpachtingen door het Algemeen Armbestuur 1932-1946	1 band
599-602	Notulen van de vergaderingen van de algemene Armenstaat 1939-1950	2 pakken en 2 banden
599	1939-1940	
600	1941-1943	
601	1944-1946	
602	1947-1950	
603	Jaarrekeningen 1930-1944	1 omslag
	<i>NB: De jaarrekeningen over de jaren 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1942 en 1944 ontbreken.</i>	

604	Grootboeken van inkomsten en uitgaven 1946-1947	4 banden
605	Kasboeken van inkomsten en uitgaven 1948-1950	4 banden
	<i>NB: De grootboeken over de jaren 1948-1950 zijn niet in het archief aangetroffen. Derhalve zijn de kasboeken over deze jaren bewaard.</i>	
606	Stukken betreffende de ondersteuning van armlastigen en behoeftigen 1941-1950	1 pak
3.13.2 Instelling van weldadigheid en liefdadigheid		
607	Stukken betreffende subsidies aan instellingen van weldadigheid 1918-1950	1 pak
608	Stukken betreffende legaten aan instellingen van liefdadigheid 1918-1928	1 omslag
3.13.3 Steun aan werklozen		
609	Stukken betreffende subsidies aan het Plaatselijk Steuncomité voor Werklozen, met verslagen 1918-1921	1 omslag
610	Stukken betreffende de Commissie van Advies voor de Werkloosheidsverzekering, het Agentschap der Arbeidsbemiddeling en de dienst der Werkloosheidsverzekering 1918-1939	1 pak
611	Stukken betreffende de subsidies aan werklozenkassen en de controle op uitkeringen uit de werklozenkassen 1918-1945	1 pak
612-615	Stukken betreffende de steun aan werklozen en de bestrijding van werkloosheid 1918-1947	4 pakken
612	1918-1923	
613	1924-1932	
614	1933-1939	
615	1940-1947	
616-617	Stukken betreffende de instelling, taak, samenstelling en werkwijze van de Commissie van Toezicht op het Agentschap der Arbeidsbemiddeling en den Dienst der Werkloosheidsverzekering 1932-1940	1 pak en 1 band
616	Ingekomen en uitgaande stukken van de Commissie, 1932-1940	
617	Notulenboek, 1933-1940	
618-619	Stukken betreffende maatregelen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid 1933-1945	2 pakken
618	1933-1938	
619	1939-1945	
620	Stukken betreffende de verlening van crisissteun-B en betreffende de spaarregeling voor extra B-steun voor werklozen 1934-1946	1 pak

621-622	Statistische gegevens betreffende de werkloosheid 1938-1950	2 pakken
621	1938-1941	
622	1942-1950	
623	Verordening op het doen van ontvangsten en betalingen ten behoeve van de spaarregeling voor extra B-steun 1939-1940	1 omslag
624	Stukken betreffende de steun aan arbeiders met verkorte werkduur 1941-1942	1 omslag
3.13.4 Steun aan militairen		
625	Stukken betreffende steunmaatregelen bij demobilisatie 1918-1919	1 omslag
626	Stukken betreffende steun aan krijgsgevangenen en gewonde militairen 1918-1940	1 omslag
3.13.5 Steun aan vluchtelingen en oorlogsslachtoffers		
627-628	Stukken betreffende de hulp aan vluchtelingen en andere oorlogsslachtoffers 1918-1950	2 pakken
627	1918-1945	
628	1946-1950	
629	Stukken betreffende de hulpverlening aan Duitse oorlogsslachtoffers 1943-1945	1 pak
3.13.6 Winterhulp en Nederlandse Volksdienst (NVD)		
630	Stukken betreffende de Winterhulp Nederland, met affiches 1940-1941	1 omslag
631-637	Ingekomen en uitgaande stukken betreffende de Winterhulp 1940-1945	7 pakken
631	1940	
632	1941 (1)	
633	1941 (2)	
634	1942	
635	1943	
636	1944	
637	1945	
638	Kasboek betreffende de ontvangsten en uitgaven van de Winterhulp 1940-1942	1 stuk
639	Collectestaten van ingezamelde gelden t.b.v. de Winterhulp 1941-1942	1 pak
640	Stukken betreffende inlichtingen voor de opheffing van de Winterhulp Nederland en de Nederlandse Volksdienst 1945	1 omslag
641-644	Ingekomen en uitgaande stukken betreffende de Nederlandsche Volksdienst (NVD) 1941-1944	4 pakken
641	1941	

642	1942
643	1943
644	1944

3.13.7 Steun aan overige getroffen

645	Stukken betreffende het Koninklijk Nationaal Steuncomité en het Algemeen Steuncomité 1918-1940	1 pak
646	Stukken betreffende steunverlening naar aanleiding van de stormramp in 1925 1925-1927	1 omslag
647	Stukken betreffende maatregelen ten aanzien van onvolwaardige arbeidskrachten 1930-1949	1 omslag
648	Stukken betreffende de stichting van een tehuis voor ouden van dagen 1937	1 omslag
649	Stukken betreffende de verstrekking van melk aan schoolgaande kinderen 1938-1941 <i>NB: Een comité regelde de verstrekking van melk aan kinderen in de scholen. Slechts door 2 scholen werd aan deze melkverstrekking, die op 3 december 1938 begon, deelgenomen. Als gevolg van de invoering van de melkdistributie, zodat de ouders genoodzaakt waren melkbonnen af te staan, moest de melkverstrekking door onvoldoende deelname m.i.v. 1 mei 1941 beëindigd worden.</i>	1 pak
650	Stukken betreffende de uitzending van Nederlandse kinderen naar Duitsland en van Rotterdamse kinderen naar Twente 1940-1941	1 omslag
651	Stukken betreffende het Nationaal Fonds voor Bijzondere Noden 1946	1 omslag
652	Stukken betreffende sociale verzekeringen 1946-1950	1 omslag
653	Stukken betreffende deelname aan het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars 1948-1950	1 omslag
654	Stukken betreffende steunverlening aan de slachtoffers van de brand in de "Tien Geboden" te Oldenzaal 1948-1949	1 pak

3.14 Onderwijs

3.14.1 Algemeen

655	Stukken betreffende de (re)organisatie van het onderwijs, met leerplannen 1918	1 pak
656	Jaarverslagen van de Commissie voor Lichamelijke Oefening 1918-1922	1 omslag
657	Stukken betreffende leerplannen van scholen 1918-1926	1 omslag

658	Verslagen en statistieken betreffende het onderwijs 1918-1950	1 pak
659	Stukken betreffende de opheffing en de overname van scholen 1920-1926	1 omslag
660	Stukken betreffende de instelling van een Oudercommissie, met huishoudelijk reglement 1922	1 omslag
661	Stukken betreffende het onderwijs tijdens de Duitse bezetting 1940-1945	1 omslag
662	Stukken betreffende schoolhygiëne, schoolartsdienst en schooltandverzorgingsdienst 1942-1950	1 pak
3.14.2 Kleuteronderwijs		
663	Stukken betreffende subsidieverlening fröbel-, bewaar- en kleuteronderwijs 1927-1950	1 omslag
3.14.3 Lager onderwijs		
664	Stukken betreffende de Commissie van Toezicht op het lager onderwijs, met verordening 1918-1940	1 pak
665	Stukken betreffende het lager onderwijs 1918-1942	1 omslag
666	Stukken betreffende het buitengewoon lager onderwijs 1936-1950	1 omslag
3.14.4 Voortgezet onderwijs		
Algemeen		
667	Stukken betreffende herhaling- en vervolgonderwijs 1918-1926	1 omslag
668	Verordening op het openbaar vervolgonderwijs 1922	1 omslag
Ambachtschool		
669	Stukken betreffende de ambachtsavondschoon en het ambachtsonderwijs 1918-1923	1 omslag
Nijverheidsonderwijs		
670-671	Stukken betreffende subsidieverlening aan het nijverheidsonderwijs 1920-1950	2 pakken
670	1920-1940	
671	1941-1950	
672	Stukken betreffende de bijdragen van andere gemeenten in de kosten van het nijverheidsonderwijs, met naamlijsten van leerlingen 1933-1950	1 omslag
Landbouwonderwijs		
673	Stukken betreffende de oprichting van een Landbouwwinterschoon 1919	1 omslag

674	Stukken betreffende de vestiging van een lagere landbouwschool 1928-1929	1 omslag
675	Stukken betreffende het landbouwonderwijs 1944-1950	1 omslag
Middelbaar onderwijs		
676-678	Stukken betreffende het functioneren van de Commissie van Toezicht op het Middelbaar Onderwijs 1925-1937 <i>NB: De Commissie hield toezicht op het Twentsch Carmellyceum.</i>	1 band, 1 pak en 1 omslag
676	Notulen van de vergaderingen, 1925-1937	
677	Programmaoverzichten van het Twentsch Carmellyceum, 1925-1937	
678	Verslagen van werkzaamheden, 1926-1936	
3.14.5 Hoger onderwijs		
679	Stukken betreffende subsidieverlening aan het hoger onderwijs, namelijk HBS, Gymnasium en Lyceum 1941-1950	1 pak
3.14.6 Schoolverzuim		
680	Stukken betreffende de Commissie tot Wering van het Schoolverzuim en uitvoering van de Leerplichtwet, met verordeningen, reglementen en jaarverslagen 1918-1950	1 pak
681-684	Notulenboeken van de vergaderingen van de Commissie tot Wering van het Schoolverzuim 1922-1950 <i>NB: In de notulenboeken zijn deels uittreksels van uitgaande brieven opgenomen, namenlijsten van verzuimlegers en jaarverslagen van de Commissie</i>	4 banden
681	1922-1929	
682	1929-1942	
683	1943-1947	
684	1947-1950	
3.14.7 Schoolgebouwen		
685-687	Stukken betreffende de bouw en verbouw van scholen, schoolmeubelen en leermiddelen 1918-1949	3 pakken
685	1918-1922	
686	1923-1930	
687	1931-1949	
688	Stukken betreffende de verlening van medewerking ten behoeve van de (ver)bouw en inrichting van scholen 1941-1950	1 pak
3.14.8 Onderwijzend personeel		
689-690	Stukken betreffende de benoeming en ontslag van onderwijzers 1918-1926	2 pakken
689	1918-1919	
690	1920-1926	

691	Verordening tot regeling van de jaarwedde van het personeel op de openbare lagere scholen 1919-1920	2 stukken
692	Stukken betreffende de verklaringen inzake nakoming van verordeningen van de Rijkscommissaris van het Bezette Nederlandse Gebied door het onderwijzend personeel 1941-1944	1 omslag
693	Akkoordverklaringen met betrekking tot het onderzoek van de akten van bekwaamheid van het onderwijzend personeel 1943	1 omslag

3.14.9 (Rijks)vergoedingen

694-695	Stukken betreffende de bijdragen van andere gemeenten en vergoedingen van uitgaven ingevolge artikel 205 van de Lager Onderwijs Wet van 1920, met leerlinglijsten 1921-1950	2 pakken
694	1921-1947	
695	1948-1950	
696-697	Stukken betreffende de vergoedingen van kosten van instandhouding van bijzondere scholen ingevolge artikel 86 en 101 van de Lager Onderwijs Wet 1922-1950	2 pakken
696	1922-1940	
697	1941-1950	

3.15 Cultuur

698	Stukken betreffende bibliotheken, archieven, musea, tentoonstellingen en andere culturele centra 1919-1950	1 pak
-----	---	-------

3.16 Monumenten

699	Stukken betreffende de restauratie van de Plechelmstoren 1924-1945	1 pak
700	Stukken betreffende het aanbrengen en het onderhoud van het torenuurwerk en het carillon 1929-1949	1 pak

3.17 Natuurschoon

701	Stukken betreffende de instandhouding van het landelijk en stedelijk schoon 1926-1950	1 pak
-----	--	-------

3.18 Koninklijke onderscheidingen

702	Stukken betreffende het verlenen van koninklijke onderscheidingen 1919-1950	1 pak
-----	--	-------

3.19 Feesten, plechtigheden en herdenkingen

703	Stukken betreffende de herdenking van de mobilisatie van 1914 1924	1 omslag
704	Stukken betreffende jubilea, huwelijken, sterfgevallen, geboortes bij het koningshuis, koninklijke bezoeken en regeringsaanvaarding door Koningin Juliana 1922-1949	1 pak
705	Stukken betreffende de huldiging door de gemeente Enschede van de vliegenier J.B. Scholte vanwege zijn eerste passagiersvlucht naar het toenmalige Nederlandsch-Indië 1928	1 omslag
706	Stukken betreffende de samenstelling van het Comité voor een Jubileum-geschenk aan de Minahassa 1929 <i>NB: Het betreft hier een volk uit de provincie Noord-Celebes van Indonesië.</i>	1 omslag
707	Stukken betreffende de geboorte van de tienduizendste inwoner 1929-1931	1 omslag
708	Stukken betreffende het bijwonen van herdenkingsfeesten, uitvoeringen e.d. door het gemeentebestuur 1933-1940	1 omslag
709	Stukken betreffende sport, spelen en (oranje)feesten 1928-1950	1 pak
710	Stukken betreffende de nationale 5 mei herdenkingen 1946-1947	1 omslag
711	Stukken betreffende de herdenking van het 900-jarig bestaan van de marktrechten en het 700-jaar stadsrecht 1949	1 omslag en 1 band

3.20 Historie

712	Stukken betreffende het onderzoek van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie naar de april-mei staking in 1943 1947-1948	1 omslag
-----	--	----------

3.21 Religie

713	Stukken betreffende het 50 jarig bestaan van de synagoge in Oldenzaal 1930	1 omslag
714	Instructies voor en aanstelling van een klokkenslager 1932-1938	1 omslag

3.22 Landsverdediging

3.22.1 Algemeen

715	Stukken betreffende de vergadering van burgemeesters uit de Overijsselse gemeenten naar aanleiding van de radiorede van koningin Wilhelmina over de geestelijke en morele herbewapening 1939	1 omslag
-----	---	----------

716	Stukken betreffende maatregelen in verband met de mobilisatie 1919-1941	1 pak
717	Stukken betreffende de uitvoering van werkzaamheden voor de Duitse Wehrmacht 1945	1 pak
3.22.1 Dienstplicht		
718	Algemene bekendmakingen van de Territoriale Bevelhebber 1918	1 omslag
719	Stukken betreffende inlichtingen inzake deserteurs 1918	1 omslag
720-723	Stukken betreffende landsverdediging in het algemeen 1918-1950	3 pakken
720	1918-1943	
721	1944-1947	
722	1948-1950	
723	Stukken betreffende de inschrijving voor militaire dienst, met inschrijvingsregisters 1918-1950	1 omslag en 5 banden
724	Stukken betreffende de staat van oorlog en beleg 1920	1 omslag
725	Registers van ingeschrevenen voor de loting van de dienstplicht 1929-1937	1 omslag
726	Stukken betreffende vrijwillige burgerlijke dienstplicht en vrijwillige dienstneming 1939-1945	1 omslag
727	Stukken betreffende de inlijving van dienstplichtigen 1939-1948	1 pak
728	Stukken betreffende de inlevering van metalen en rijksgoederen door dienstplichtigen 1940-1942	1 pak
3.22.3 Invordering en inkwartiering		
729-733	Stukken betreffende de invorderingen en inkwartieringen 1918-1950	5 pakken
729	1918-1940	
730	1941	
731	1942-1943	
732	1944	
733	1945-1950	
3.23 Justitie		
734	Stukken betreffende maatregelen tegen het smokkelen 1919-1920	1 omslag
735	Stukken betreffende justitiezaken 1922-1942	1 pak

736	Stukken betreffende strafbeschikkingen en politiewaarschuwingen en uitbetalingen van tegoeden aan personen ontslagen uit de Rijkswerkinrichting Veenhuizen 1942-1946	1 omslag
737	Stukken betreffende de huisvesting van arrestanten, doortrekkenden en gevangenen 1942-1950	1 pak
738	Stukken betreffende het beheer van vijandelijk vermogen en goederen 1945-1946	1 omslag
739	Stukken betreffende de kosten voor de Politieke Opsporings Dienst (POD) 1946	1 omslag

Bijlagen

Bijlage 1: Namenlijst bestuurders

Burgemeesters	Ingang	Aftreding	Reden	Partij
Vos de Wael, N.X.T.M.	1893.02.04	1935.02.01	eervol ontslag	
Bloemen, G.H.P.	1935.02.15	1941.11.12	tussentijds beëindigd	RKSP
Weustink, A.H.G.	1941.11.13	1942.05.23	ontslag uit tijdelijke dienst	NSB
Weustink, A.H.G.	1942.05.23	1945.04.02	gearresteerd	NSB
Bunkers, J.J.	1945.04.02	1945.05.18	als opzichter Openbare Werken benoemd door Militair Gezag/Commissaris der Koningin tot waarnemend burgemeester	
Bloemen, G.H.P.	1945.05.18	1950.01.01	hervat/eervol ontslag	RKSP
Cornelissen, mr. J.M.J.	1950.02.15	1959.01.16	eervol ontslag	KVP

Wethouders	Benoeming	Ontslag	Partij
Ankone, J.F.	1946.09.03	1960.08.31	KVP
Bloemen, G.H.P.	1917.09.04	1919.07.02	RKSP
Bos, J.H.	1943.02.10	1945.04.02	NSB onbezoldigd
Braakhuis, J.G.	1927.09.06	1943.02.04	RKSP
Diepenbrug, E	1945.11.22	1966.09.06	PvdA
Hekman, G.J.	1945.11.22	1946.08.31	
Jansen, F.G.	1923.09.04	1927.09.01	
Poorthuis, A.G.W.	1945.11.22	1958.09.02	KVP
Schlätker, J.H.	1943.02.10	1945.04.02	NSB onbezoldigd
Spit, H.A.	1919.09.02	1943.02.04	RKSP
Willemsen, J.I.M.	1917.09.04	1923.09.04	

Gemeentesecretarissen	Benoeming	Ontslag	Reden
Van Harten, J.W.F.	1912.10.25	1932.03.12	overlijden
Hommen, B.H.	1932.05.18	1950.10.01	na april 1945 tijdelijk geschorst/ongevraagd eervol ontslag vanwege lichamelijke ongeschiktheid
Hoek, M.B. van	1950.09.20	1969.03.01	ontslag

Raadsleden	Zittingnemen	Aftreden	Aantekeningen	Partij
Adolfsen, W.J.	1919.09.02	1919.12.01		
Alink, H.P.	1935.09.03	1939.09.05	vacature	
Alstede, H.J.W. van	1904.06.07	1919.09.02		
Ankone, G.	1949.09.06	1958.09.01	vacature Domsdorf	GB
Ankone, J.F.	1945.11.22	1960.08.27	wethouder	KVP
Banning, A.W. mej.	1923.09.04	1925.11.26	overleden	
Baijer, J.H.J.	1931.09.01	1966.09.05		KVP
Berger, J.H.J.	1939.09.05	1955.07.01		PvdA
Bloemen, G.H.P.	1911.06.27	1919.07.02		
Bolink, H.M.	1916.11.06	1927.09.06		
Bourgonje, W.J.	1927.09.06	1935.12.07	overleden	
Braakhuis, J.G.	1925.01.14	1943.02.04		RKSP
Brouwer, G.B.	1945.11.22	1949.07.08		
Bruggeman, L.A.M.	1925.12.04	1931.09.01		
Christenhusz, B.C.A.	1945.11.22	1986.04.28		KVP
Croonen, A.H.W.	1935.09.03	1940.10.12	overleden	
Croonen, K.L.	1909.07.08	1923.09.04		
Diepenbrug, E.	1948.05.14	1966.09.05	wethouder	PvdA
Domsdorf, A.C.	1949.09.06	1956.11.08	overleden	GB
Dullaert, Th.J.	1935.09.03	1945.11.22		
Ellen, A.W. ter	1919.12.01	1931.09.03		
Ellerbeck, L.F.	1871.07.19	1919.09.02		
Engbers, F.A.G.	1940.09.11	1958.09.01	geen lid tijd. raad	KVP
Engbers, J.H.L.	1894.05.29	1919.09.02		
Essink, G.J.A.	1927.09.06	1931.09.01		
Fondse, L.	1931.09.01	1957.05.01	geen lid tijd. raad	CAV
Gaarlandt, G.L.J.	1935.09.03	1937.04.14		
Gelderman, H.P.C.M.Zn	1923.09.04	1946.08.23		
Gelderman, P.J.	1901.07.04	1919.09.02		
Greve, H.	1924.02.28	1934.10.11		
Groot, M.J. de	1923.09.04	1949.07.08		
Haandrikman-Snijders, J.C.	1934.10.11	1939.06.16		
Hagen, C.	1919.09.02	1923.09.04		
Heemstra, W.	1935.09.03	1966.09.05		KVP
Hekman, G.J.	1939.06.16	1951.07.05	bedankt	KVP
Hofstede, M.J.L.H. ter	1949.09.06	1955.07.01		
Holsbeek, H.	1919.12.20	1923.09.04		
Hoogeveen, H.H.A.	1923.09.04	1931.09.01		
Hopster, J.H.	1931.09.01	1945.11.22		
Huis in 't Veld, L.J.	1931.09.01	1945.11.22		
Hutten, F.J.	1935.09.03	1962.09.03		KVP
Jansen, F.G.	1917.09.04	1927.09.06		KVP
Katgert, H.	1946.08.23	1948.07.29		
Kempers, Th.H.	1927.09.06	1935.09.03		

Raadsleden	Zittingnemen	Aftreden	Aantekeningen	Partij
Kienhorst, C.H.	1927.09.06	1931.09.01		
Loode, G.J.	1948.03.10	1966.09.05		PvdA
Loohuis, H.J.	1935.12.16	1949.07.08	vacature W.J. Bourgonje	
Molkenboer, H.J.	1917.09.04	1923.09.04		
Nieuwenhuis, I.J.A.M.	1931.09.28	1935.09.03		
Nolet, V.	1923.09.04	1927.09.06		
Paus, H.J.	1945.11.22	1949.07.08		
Pieffers, H.F.	1945.11.22	1946.08.23		
Pieper, J.	1937.05.05	1939.09.05		
Poorthuis, A.G.W.	1945.11.22	1962.09.03		KVP
Reef, A.G.A.	1940.10.22	1945.11.22		
Reef, J.H.	1919.09.02	1924.12.19	bedankt	
Rödel, H.A.	1924.06.12	1927.06.05	overleden	
Roolvink, G.	1917.09.04	1919.07.02		
Slebos, J.H.	1931.09.01	1932.07.23		
Sloet tot Everlo, baron E.A.F.J.	1939.06.16	1940.04.24		
Smits, F.C.	1923.09.04	1935.05.19		
Spit, H.A.	1917.09.04	1943.02.04		RKSP
Vennegoor, H.J.	1919.09.02	1923.09.04		
Visscher, A.M.	1931.09.01	1935.09.03		
Visser, H.I.	1923.09.04	1924.01.30	wegens vertrek	
Vlutters, J.A.	1932.07.23	1935.09.03		
Weegh, B.J. Op de	1919.09.02	1930.03.23	overleden	
Willemsen, A.	1918.02.13	1927.09.06		
Willemsen, J.A.	1945.11.22	1953.09.01		KVP
Willemsen, J.I.M.	1903.01.15	1923.09.04		
Zande, E.S.J. van der	1927.09.06	1930.09.17		

NB: De namenlijst bestuurders is met veel zorg tot stand gekomen. Vanwege hiaten in de archiefstukken is een aantal data geschat. Tussentijds ontslag is in deze lijst niet opgenomen.

Bijlage 2: Burgelijke stand

Registers van geboorten 1915-1951

1915-1919
1920-1923
1924-1927
1928-1931
1932-1935
1936-1939
1940-1942
1943-1945
1946-1948
1949-1951

Registers van huwelijken 1915-1950

1915-1924
1925-1929
1930-1934
1935-1939
1940-1945
1946-1950

Registers van overlijden 1915-1950

1915-1919
1920-1923
1924-1928
1929-1932
1933-1939
1940-1945
1946-1950

Tienjarentafels

1913-1940
1941-1950

